

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Διπλωματική Εργασία

Υπεράκτιες Εταιρίες

της

Χαλάτση Βέρας

Υποβλήθηκε ως απαιτούμενο για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος στη
Λογιστική και Χρηματοοικονομική

Θεσσαλονίκη 2022

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο : ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Εισαγωγή στις Υπεράκτιες.....	1
1.2 Σκοποί της εργασίας.....	2
1.3 Δομή της εργασίας.....	2

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο : ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ.....

3

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο : ΥΠΕΡΑΚΤΙΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ (OFFSHORE)

3.1 Ορισμός.....	6
3.2 Ιστορική Αναδρομή.....	7
3.3 Σύσταση Υπεράκτιας Εταιρίας.....	9
3.4 Πλεονεκτήματα.....	11
3.5 Μειονεκτήματα.....	13
3.6 Είδη Υπεράκτιων Εταιριών.....	14

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο : ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ

4.1 Ορισμός.....	20
4.2 Ιστορική Αναδρομή.....	21
4.3 Χώρες Φορολογικοί Παράδεισοι.....	22
4.4 Η έννοια της φοροαποφυγής.....	28
4.5 Η έννοια της φοροδιαφυγής.....	29
4.5 Υπόθεση Panama Papers.....	30

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο : ΥΠΕΡΑΚΤΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

5.1 Οι Offshore στο Ελληνικό Θεσμικό Πλαίσιο.....	33
5.2 Φορολογία των υπεράκτιων στην Ελλάδα.....	35
5.3 Η Νομολογία του Αρείου Πάγου.....	37
5.4 Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας.....	38

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο : ΞΕΠΛΥΜΑ ΜΑΥΡΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΣ

6.1	Ορισμός.....	40
6.2	Ιστορική Αναδρομή.....	41
6.3	Στάδια Ξεπλύματος Μαύρου Χρήματος.....	42
6.4	Πρακτικές Ξεπλύματος Μαύρου Χρήματος.....	44
6.5	Είδη Εταιριών για Ξέπλυμα Μαύρου Χρήματος.....	45
6.6	Τριγωνικές Συναλλαγές.....	47
6.7	Παράδειγμα Τριγωνικής Συναλλαγής.....	49

<u>ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ</u>	52
----------------------------------	-----------

<u>ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</u>	55
----------------------------------	-----------

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Εισαγωγή στις υπεράκτιες

Η διεθνοποίηση των χρηματοοικονομικών συναλλαγών, η ραγδαία εξέλιξη του διεθνούς εμπορίου, καθώς και η σταδιακή απελευθέρωση των περιορισμών στον τομέα της διακίνησης των κεφαλαίων και του συναλλάγματος στο σύνολο σχεδόν των αναπτυγμένων χωρών που χαρακτήρισε τη μεταπολεμική περίοδο, είχαν ως συνέπεια τη σημαντική αύξηση των συναλλαγών μεταξύ των offshore (εξωχώριων) εταιρειών.

Υπεράκτια εταιρεία (offshore company) ονομάζεται η οικονομική οντότητα που θεωρείται πως δημιουργήθηκε για ένα συγκεκριμένο σκοπό, συνήθως βραχυπρόθεσμο και δε διαπνέεται από την γενικά παραδεκτή αρχή του συνεχούς της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Συνήθως ο όρος αναφέρεται με σκοπό να υποδειχθούν οι επιχειρήσεις που ιδρύονται σε οικονομικά κέντρα με ένα πολύ χαμηλό επίπεδο φόρων, που συνήθως βρίσκονται κυρίως σε νησιά και συχνά παρομοιάζονται ως «φορολογικοί παράδεισοι».

Αίτια δημιουργίας αυτών των υπεράκτιων κέντρων ήταν η ανάγκη επιβίωσης και γρήγορης οικονομικής ανάπτυξης των κρατών αυτών, τα οποία στην πλειονότητά τους ήταν μικρού μεγέθους, χωρίς οικονομικούς πόρους και δεν μπορούσαν εύκολα να διατηρήσουν την εθνική και οικονομική αυτοτέλειά τους. Έτσι, τα κράτη αυτά κατόρθωσαν να προσελκύουν όλο και περισσότερους αλλοδαπούς επιχειρηματίες, για την τυπική, έστω, εγκατάσταση των δραστηριοτήτων τους.

Επιπλέον, εταιρείες τέτοιου τύπου ιδρύονται προκειμένου ο ιδιοκτήτης ή ο δικαιούχος να πετύχει το μικρότερο δυνατό κόστος φορολόγησης των διεθνών δραστηριοτήτων του. Πολλές φορές, συνήθως αποτρεπτικά, αναπτύσσεται η άποψη ότι κάποιος από τους σκοπούς ίδρυσης αυτών είναι η απόκρυψη οικονομικών εσόδων/κερδών, από παράνομες δραστηριότητες όπως π.χ. λαθρεμπόριο όπλων, ναρκωτικών κ.λπ. ή ακόμα και η ανακύκλωση βρώμικου χρήματος, που πράγματι μπορεί αυτό να συμβεί σε πολύ περιορισμένο βαθμό. Η όποια παραβατική δραστηριότητα αν τελικά συμβεί δεν πραγματοποιείται στην έδρα των εταιρειών αυτών αλλά στις χώρες που αναπτύσσουν τις οικονομικές δραστηριότητές τους.

Στην πραγματικότητα, ακριβώς επειδή δεν είναι παράνομες, όλες οι πολυεθνικές έχουν ιδρύσει offshore εταιρείες σε χώρες με ηπιότερο φορολογικό καθεστώς, για μια πιο αποδεκτή φορολόγηση των κερδών τους. Υπάρχουν χώρες "φορολογικοί παράδεισοι" που βρίσκονται σε «μαύρη λίστα» των ελληνικών αλλά και των ευρωπαϊκών φορολογικών υπηρεσιών, και η εγκατάσταση και δραστηριότητα γραφείων offshore εταιρείας από τις χώρες αυτές ελέγχεται αναλόγως.

Γενικά μία υπεράκτια εταιρεία μπορεί να αναφέρεται είτε ως εταιρείες ειδικού σκοπού, είτε ως θυγατρική εταιρεία, ή εταιρεία ενός ομίλου επιχειρήσεων, ή ακόμη και ως συγγενής επιχείρηση.

1.2 Σκοποί της εργασίας

Οι υπεράκτιες εταιρείες έχουν τραβήξει την παγκόσμια προσοχή τα τελευταία χρόνια, κυρίως επειδή διαδραματίζουν αρνητικό ρόλο στην οικονομία της χώρας, καθώς χάνουν κάθε χρόνο σημαντικό μέρος της φορολογικής επιβάρυνσης από το εθνικό ταμείο. Ο σκοπός αυτής της παρουσίασης είναι να κάνει γνωστή την έννοια των υπεράκτιων εταιρειών, τις μορφές τους, τους θετικούς και αρνητικούς παράγοντες και τους φορολογικούς παραδείσους. Επιπρόσθετα, δεν αναφέρονται μόνο οι τρόποι νομιμοποίησης των εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, αλλά και η σχέση με αυτούς της ελληνικής νομοθεσίας. Τέλος, ο όρος «τριγωνικό εμπόριο» και τα παραδείγματά του παρέχουν καλύτερη κατανόηση του φαινομένου της υπερτιμολόγησης των προϊόντων, που οδηγεί σε φοροδιαφυγή από τις εταιρείες.

1.3 Δομή της εργασίας

Στην εργασία αυτή θα γίνει μια προσπάθεια ολοκληρωμένης προσέγγισης των υπεράκτιων εταιριών με την παρακάτω διάρθρωση.

Στο δεύτερο κεφάλαιο παρατίθεται η βιβλιογραφική επισκόπηση ώστε να αναφερθούν έρευνες και απόψεις σημαντικών ανθρώπων που ασχολήθηκαν προγενέστερα με τις υπεράκτιες εταιρίες.

Στο τρίτο κεφάλαιο αναφέρεται ο ορισμός της υπεράκτιας εταιρίας, περιγράφεται η διαδικασία σύστασης της, τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα που απορρέουν από τη λειτουργία της καθώς και τα είδη των εταιριών αυτών.

Στο τέταρτο κεφάλαιο αναφέρεται ο ορισμός του φορολογικού παραδείσου, γίνεται μια ιστορική αναδρομή του φαινομένου και αναφέρονται κάποιοι από τους πιο σημαντικούς φορολογικούς παραδείσους παγκοσμίως. Επίσης, γίνεται και μια αναφορά στην πολύκροτη υπόθεση των Panama Papers.

Στο πέμπτο κεφάλαιο γίνεται μια παρουσίαση των υπεράκτιων εταιριών με βάση την Ελληνική νομοθεσία, την φορολογία που εφαρμόζεται και την αντιμετώπιση τους στο γενικότερο Ελληνικό θεσμικό πλαίσιο.

Στο έκτο κεφάλαιο συναντάμε την έννοια της νομιμοποίησης των παράνομων εσόδων παραθέτοντας ιστορικά στοιχεία και ορισμούς και επίσης αναλύεται η διαδικασία της νομιμοποίησης παράνομων εσόδων με το μοντέλο των τριών σταδίων. Επιπρόσθετα, σημειώνεται ο όρος των τριγωνικών συναλλαγών και παράδειγμα αυτών.

Τέλος, η εργασία κλείνει με αναφορά στα συμπεράσματα του συγγράμματος και την σχετική βιβλιογραφία που χρησιμοποιήθηκε για την εκπόνησή της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^Ο

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

Οι υπεράκτιες εταιρείες - offshore companies - ανθούν σε παγκόσμιο επίπεδο, και αυξάνονται με ραγδαίο ρυθμό στη χώρα μας αλλά και σε πολλές άλλες χώρες εντός ή εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στις μέρες μας είναι ιδιαίτερα διαδεδομένες λόγω των χαρακτηριστικών και των προνομίων τους, δηλαδή των ευκαιριών που προσφέρουν, με αποτέλεσμα όλο και περισσότεροι επιχειρηματίες να ενδιαφέρονται να ιδρύσουν τέτοιες εταιρείες.

Χρησιμοποιείται από φυσικά και νομικά πρόσωπα για διάφορους λόγους όπως π.χ. φοροδιαφυγή, φοροδιαφυγή, υπερτιμολόγηση, και ξέπλυμα μαύρου χρήματος. Πολλοί που έχουν ασχοληθεί με offshore εταιρείες και διάφορα τμήματα(δικηγόροι, δημοσιογράφοι, οικονομολόγοι)επιδιώκουν να ενημερώσουν το κοινό με άρθρα και μελέτες τους.

Οι Christensen και Hampton (2000) επικεντρώνονται στη λειτουργία και την προστασία των υπεράκτιων εταιρειών μέσω του τραπεζικού απορρήτου που παρέχεται από τη χώρα φορολογικού παραδείσου στην οποία εδρεύει η υπεράκτια εταιρεία.

Ο Δουβής (2003) απαριθμεί τους λόγους για τη δημιουργία πολλών υπεράκτιων εταιρειών με ελκυστική πλευρά για το κράτος, συμπεριλαμβανομένης της επιβίωσής τους και της ανάγκης για ταχεία οικονομική ανάπτυξη. Επιπλέον, ο ίδιος συγγραφέας (2008) εισάγει τις κύριες μορφές εταιρικών μορφών και διαδικασίες δημιουργίας και λειτουργίας. Η έκθεση αναφέρει επίσης ότι οι χώρες φορολογικού παραδείσου προσφέρουν ειδικά φορολογικά κίνητρα και ότι αυτός είναι ο μόνος τρόπος για να προσελκύσουν ξένες επενδύσεις.

Η Radu (2012) στοχεύει να διερευνήσει τον αντίκτυπο των φορολογικών παραδείσων στην παγκόσμια οικονομία. Η παγκοσμιοποίηση έχει δημιουργήσει ένα ευνοϊκό περιβάλλον για τη δημιουργία φορολογικών παραδείσων, καθώς υπάρχουν κενά στο διεθνές φορολογικό σύστημα. Υποστηρίζει ότι το πρόβλημα βρίσκεται σε χώρες με χαμηλούς φορολογικούς συντελεστές το οποίο επηρεάζει αρνητικά τα εισοδήματα άλλων κρατών. Το αποτέλεσμα είναι υψηλά επίπεδα φοροδιαφυγής σε κράτη με υψηλή φορολογία, παράνομες κινήσεις κεφαλαίων και ανεπανόρθωτη ζημιά στο εισόδημα, που οδηγεί σε οικονομική κρίση και αστάθεια.

Ο Rubin (2014) υποστηρίζει ότι μέχρι το 2013 υπήρχαν 1,95 τρισεκατομμύρια δολάρια συσσωρευμένα στις υπεράκτιες εταιρείες των ΗΠΑ και στην κορυφή του 2013, μεταφέρθηκαν τουλάχιστον 206 δισεκατομμύρια δολάρια υπεράκτιων συναλλαγών. Τα τελευταία χρόνια, υπήρξε μια τάση συσσώρευσης κεφαλαίου στους φορολογικούς παραδείσους.

Η Σπυροπούλου (2014) αναλύει τις νομικές πτυχές της σύστασης και διαχείρισης μιας υπεράκτιας εταιρείας και τη θέση του ελληνικού δικαίου.

Ο Τραγάκης (1996) δείχνει τη σχέση του οργανωμένου εγκλήματος με το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος παρουσιάζοντας τις διαδικασίες νομιμοποίησής του και τα στάδια της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

Ο Μελάς (2010) στο βιβλίο του παραθέτει τους λόγους για τους οποίους ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο μπορεί να ιδρύσει μια υπεράκτια εταιρεία. Αυτοί οι λόγοι είναι κυρίως φορολογικοί.

Ο Gravelle (2009) αναφέρει τις πολυεθνικές πρακτικές φοροαποφυγής από υπεράκτιες εταιρείες. Για παράδειγμα, χρησιμοποιούν τεχνητή μεταφορά ζημιών σε χώρες με υψηλή φορολογία για να εξασφαλίσουν ότι τα κέρδη φορολογούνται με τον ισχύοντα φορολογικό συντελεστή φορολογικού παραδείσου (χαμηλό ή καθόλου) και τα υβρίδια με διαφορετικά νομικά καθεστάτα σε διαφορετικές δικαιοδοσίες χρησιμοποιούν μια νομική οντότητα.

Οι Burns και McConville (2012) στο άρθρο τους αμφισβητούν την κοινή πεποίθηση ότι οι υπεράκτιες εταιρείες χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για φοροαποφυγή. Οι παρακάτω είναι οι πιο συνηθισμένοι λόγοι για τη σύσταση μιας υπεράκτιας εταιρείας. Ο πρώτος λόγος είναι να δημιουργηθεί μια κοινή επιχείρηση όταν οι συμμετέχοντες προέρχονται από διαφορετικά κράτη για να αποφευχθούν νομικές επιπλοκές. Ένας άλλος λόγος είναι ότι είναι φθηνότερο να ξεκινήσετε και να διατηρήσετε μια εταιρεία.

Οι Levy και Reuter (2006) εξετάζουν το ξέπλυμα χρήματος και περιγράφουν λεπτομερώς τις τεχνικές και τις μεθόδους του ξέπλυματος χρήματος. Εισάγει επίσης το παγκόσμιο καθεστώς κατά της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και αξιολογεί τις προσπάθειες για την καταπολέμησή του.

Οι Rose και Spiegel (2007) υποστηρίζουν ότι τα υπεράκτια χρηματοπιστωτικά κέντρα μπορούν να γίνουν φορολογικοί παράδεισοι και κέντρα νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και μπορούν να ενθαρρύνουν πρακτικές που είναι δυσμενείς για την παγκόσμια οικονομία και να αναλύσουν τις επιπτώσεις. Ωστόσο, αυτά τα κέντρα μπορεί επίσης να έχουν έναν ακούσιο θετικό αντίκτυπο στις γειτονικές χώρες, καθώς καθιστούν τον τοπικό τραπεζικό τομέα πιο ανταγωνιστικό. Διαπίστωσαν ότι η εγγύτητα τέτοιων υπεράκτιων κέντρων είναι πιθανό να έχει θετική επίδραση στον ανταγωνισμό στο εγχώριο τραπεζικό σύστημα, παρόλο που αυτά τα κέντρα είναι αμφιλεγόμενα.

Ο Young (2013) διερευνά τη χρήση υπεράκτιων κέντρων σε όλο τον κόσμο για ξέπλυμα χρήματος. Πιστεύει ότι η κατάσταση επιδεινώνεται από την αβεβαιότητα που χαρακτηρίζει τον τραπεζικό τομέα παγκοσμίως, αλλά παρά τις διεθνείς προσπάθειες για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, διεθνές Δεν πιστεύουμε ότι υπάρχει αυστηρή δέσμευση για επαρκή εφαρμογή καθολικής αντιρρύθμισης. - ρύθμιση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

Σύμφωνα με τους Schneider και Windischbauer (2008), δεν υπάρχει επίσημος ορισμός της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και ο όρος ξέπλυμα χρήματος συνήθως αναφέρεται στη διαδικασία μετατροπής παράνομων περιουσιακών στοιχείων σε νόμιμα περιουσιακά στοιχεία. Δηλώνουν επίσης ότι η διαδικασία ξεπλύματος βρώμικου χρήματος αποτελείται από τρία στάδια. Στο δεύτερο στάδιο του layering πραγματοποιούνται 19 διαφορετικές συναλλαγές αυξημένης ταχύτητας και έντασης για να εξαλειφθεί το ίχνος του. Το τρίτο στάδιο είναι το στάδιο της ολοκλήρωσης, όταν το μαύρο χρήμα νομιμοποιείται και είναι έτοιμο. επενδύσει στην οικονομία. Οι συγγραφείς εκτιμούν ότι το συνολικό ποσό του οργανωμένου εγκλήματος παγκοσμίως αυξήθηκε από 800 δισεκατομμύρια δολάρια το 2001 σε 1,7 τρισεκατομμύρια δολάρια το 2007.

Με βάση τα παραπάνω, υπάρχουν διαφορετικές απόψεις σχετικά με τις δραστηριότητες υπεράκτιων εταιρειών και την ύπαρξη φορολογικών παραδείσων, συμπεριλαμβανομένων των αντιπάλων της ύπαρξής τους, και εκείνων που πιστεύουν ότι έχουν θετικό αντίκτυπο στην παγκόσμια οικονομία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΥΠΕΡΑΚΤΙΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ (OFFSHORE)

3.1 Ορισμός

Ο όρος offshore company μεταφράζεται στα ελληνικά ως εξωχώρια ή υπεράκτια ή ακόμη και υπερπόντια εταιρεία και ο όρος χρησιμοποιείται για να περιγράψει μια εταιρεία η οποία έχει έδρα σε έναν από τους φορολογικούς παραδείσους χωρίς απαραίτητα να εκτελεί κάποια δραστηριότητα στο συγκεκριμένο τόπο (Παμπούκης,2010).

Σύμφωνα με τον επίσημο ορισμό που δίνεται από την ελληνική νομοθεσία, ως υπεράκτια – εξωχώρια εταιρία (Ν. 3091/2002 και ΠΟΛ.1041/5.3.2003) είναι η εταιρία εκείνη που έχει την έδρα της σε αλλοδαπή χώρα και με βάση τη νομοθεσία της οποίας δραστηριοποιείται αποκλειστικά σε άλλες χώρες και απολαμβάνει ιδιαίτερα ευνοϊκής φορολογικής μεταχείρισης.

Τα συστατικά μέρη της λέξης υπεράκτιος (off shore) είναι υπέρ και άκτιος, δηλαδή μακριά από την ακτή (off = μακριά, shore = ακτή). Η λέξη υπεράκτιος χρησιμοποιείται κυριολεκτικά για να δείξουμε ότι κάτι κινείται, κατευθύνεται ή βρίσκεται μακριά από την ακτή¹.

6

Ωστόσο, στα χρηματοοικονομικά χρησιμοποιείται για να περιγράψει μια εταιρεία ή τράπεζα που δραστηριοποιείται ή έχει την έδρα της σε άλλη χώρα όπου το φορολογικό σύστημα είναι ευνοϊκότερο από ό,τι στη χώρα προέλευσης. Έτσι, μια υπεράκτια εταιρεία θεωρείται μια εταιρεία που εδρεύει σε άλλη χώρα προκειμένου να επωφεληθεί από τις ξένες φορολογικές ρυθμίσεις και να ελαχιστοποιήσει τα φορολογικά της έξοδα. Οι υπεράκτιες εταιρείες είναι απολύτως εμπιστευτικές και χρησιμοποιούνται κυρίως από οργανισμούς και άτομα που επιθυμούν να κρύψουν την ταυτότητά τους.

Οι βασικότερες διαφορές μεταξύ των υπεράκτιων και άλλων αλλοδαπών εταιριών είναι η εξ ορισμού διάσταση μεταξύ του τόπου όπου ιδρύεται αλλά και του τόπου που λειτουργεί καθώς και στην επιλογή δικαίου κράτους ιδρύσεως που μπορεί να χαρακτηρίζεται ως φορολογικός παράδεισος. (Λεοντάρης,2004)

3.2 Ιστορική Αναδρομή

Η προέλευση των υπεράκτιων εταιριών εντοπίζεται στα τέλη του 19ου αιώνα και μπορεί να βρεθεί τοπικά σε εταιρείες στις Ηνωμένες Πολιτείες, ειδικά στο Νιου Τζέρσεϊ και το Ντέλαγουερ. Η Πολιτεία του Νιου Τζέρσεϊ έχει υιοθετήσει ένα νομικό πλαίσιο που διευκολύνει τη σύσταση και την εγγραφή εταιριών στην επικράτειά της, προκειμένου να προσελκύσει επιχειρήσεις από άλλες πολιτείες και, ως εκ τούτου, να αυξήσει τα δημόσια οικονομικά του κράτους. Υπόκειται μόνο σε ευνοϊκό φόρο εγκατάστασης². Αυτή η επιτυχημένη πορεία στο Νιου Τζέρσεϊ οδήγησε την πορεία του Ντέλαγουερ στη μετέπειτα υιοθέτηση ενός παρόμοιου θεσμικού πλαισίου για την προσέλκυση επιχειρήσεων. Στη συνέχεια, στις αρχές του 20ου αιώνα, μετά την κατάρρευση του συστήματος του Bretton Woods και την απελευθέρωση των ροών κεφαλαίων, κίνητρα για τη δημιουργία φορολογικών παραδείσων αναπτύχθηκαν και στην ευρωπαϊκή ήπειρο.

Η αύξηση του αριθμού των βιομηχανοποιημένων χωρών και η ταυτόχρονη αύξηση της φορολογικής επιβάρυνσης για τα πιο σταθερά οικονομικά άτομα προκειμένου να δημιουργηθούν κράτη πρόνοιας σε ορισμένα ευρωπαϊκά κράτη οδήγησαν στην εμφάνιση υπεράκτιων δικαιοδοσιών και εταιρειών. Το ενδιαφέρον για αποφυγή αυξάνεται εκθετικά. Φορολογικές υποχρεώσεις και κανονισμοί και εντός της ηπειρωτικής Ευρώπης. (Άγγελος Π. Μπώλος).

Επιπλέον, με το αυξανόμενο ενδιαφέρον για φοροδιαφυγή, υπήρξε ταυτόχρονα επιτακτική ανάγκη για επιβίωση και ταχεία οικονομική ανάπτυξη ορισμένων χωρών. Η κυριαρχία και η οικονομική τους ανεξαρτησία οδήγησαν στη δημιουργία υπεράκτιων κέντρων στην ηπειρωτική Ευρώπη. Ήδη από τη δεκαετία του 1920, οι πρώτες υπεράκτιες εταιρείες εμφανίστηκαν στην Ευρώπη στο Μονακό, την Ελβετία και το Λιχτενστάιν³.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει αυτό που αναπτύχθηκε στην Ελβετία, όπου η καθιέρωση πολύ αυστηρού τραπεζικού απορρήτου το 1934 τράβηξε την προσοχή ορισμένων εταιρειών καταπιστευματικών ταμείων από όλο τον κόσμο. Το τελευταίο ιστορικό στάδιο (το οποίο έχει αναπτυχθεί μέχρι σήμερα τις τελευταίες δεκαετίες) και το πιο σημαντικό από την άποψη της εξέλιξης του φαινομένου των υπεράκτιων εταιρειών ήταν η άνοδος της αγοράς του ευρώ στο City του Λονδίνου στα τέλη της δεκαετίας του 1950. με την ίδρυση. Η σχέση των υπεράκτιων δικαιοδοσιών με την αγορά του ευρώ θα γίνει εμφανής όταν οι υπερπόντιες συμμετοχές της Βρετανικής Βασιλικής Οικογένειας (ιδίως οι Βερμούδες, οι Βρετανικές Παρθένοι Νήσοι, οι Νήσοι Κέιμαν και το Γιβραλτάρ) μετατραπούν σε υπεράκτιες δικαιοδοσίες μετά τη μείωση της Βρετανικής Αυτοκρατορίας. Η πόλη, που ελέγχεται από το Ηνωμένο Βασίλειο και υπηρετεί το παγκόσμιο χρηματοπιστωτικό σύστημα, έχει καθιερωθεί ως παγκόσμιο οικονομικό κέντρο (Άγγελος Π. Μπώλος).

Από την άλλη, ιδιαίτερα από τη δεκαετία του 1970, πολλές μικρές χώρες της Γηραιάς Ηπείρου προσπαθούν να υιοθετήσουν ένα θεσμικό πλαίσιο για την ανάπτυξη υπεράκτιων επιχειρήσεων με σκοπό την περαιτέρω οικονομική ανάπτυξη. Στην πραγματικότητα, τα κράτη αυτά μπόρεσαν έτσι να επιτύχουν πραγματική οικονομική ανάπτυξη αυξάνοντας την εισροή συναλλάγματος, την απασχόληση των φορολογουμένων κ.λπ.

Όμως, η επιτυχία τους, η εκτοξευόμενη κερδοφορία και η ταχεία ανάπτυξη έγιναν το σημείο εκκίνησης στον οικονομικό χάρτη, και τα μεγαλύτερα και πιο ανεπτυγμένα έθνη σύντομα ακολούθησαν το παράδειγμά τους με την ελπίδα να βρουν νέες πηγές εισοδήματος. παίρνω.

3.3 Σύσταση υπεράκτιας εταιρίας

Η διαδικασία σύστασης πραγματοποιείται από αδειοδοτημένα νομικά ή φυσικά πρόσωπα σε κάθε χώρα επιτρέποντας τη σύσταση μιας υπεράκτιας εταιρείας. Αρχικά, επιλέγεται μια επωνυμία εταιρείας, καταβάλλεται αμοιβή και καταχωρείται αμέσως. Το πρόσωπο που είναι εξουσιοδοτημένο να ιδρύσει την εταιρεία διασφαλίζει ότι οι ετήσιες αμοιβές της υπεράκτιας εταιρείας καταβάλλονται τακτικά στο κράτος στο οποίο ήταν εγγεγραμμένη η εταιρεία, προκειμένου να διατηρήσει το νομικό καθεστώς της εταιρείας σύμφωνα με τους νόμους και τους κανονισμούς. - τρίτους; Για την εγγραφή απαιτείται η σύνταξη και υπογραφή ιδιωτικού εγγράφου εγγραφής (διάταγμα). Αυτό θα υποβληθεί στο εθνικό μητρώο εταιρειών για έγκριση και επαλήθευση από τις αρμόδιες αρχές.

Για την ίδρυση μιας υπεράκτιας εταιρείας απαιτούνται τα εξής έγγραφα:⁴

1. Το έγγραφο ιδρύσεως της εταιρείας, το οποίο είναι γνωστό ως Articles of Incorporation, ή ως Memorandum of Association, ανάλογα με την νομοθεσία την οποία ακολουθεί η εταιρεία και βεβαιώνει την ίδρυσή της. Περιέχει βασικές πληροφορίες, όπως το όνομα, τον τύπο των μετοχών, τον σκοπό ίδρυσης, τις δραστηριότητες τις οποίες θα αναπτύξει κλπ.
2. Ο εσωτερικός κανονισμός, ο οποίος είναι γνωστός ως By-laws, ή Articles of Association και περιλαμβάνει τους κανόνες λειτουργίας. Καθορίζει επίσης τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των συμμετεχόντων. Ο εσωτερικός κανονισμός της δύναται να τροποποιηθεί με απόφαση του Δ.Σ., ή με απόφαση της πλειοψηφίας των μετόχων.
3. Οι μετοχές ή τα πιστοποιητικά των μετοχών.
4. Η σφραγίδα της εταιρείας.
5. Τα πρακτικά των συνεδριάσεων του Δ.Σ. της εταιρείας.

² Άγγελος Π. Μπόλος, « Οι εξωχώριες (offshore companies) και Ελληνική Έννομη τάξη, Νομικό Βήμα, 2013

³ Δουβής Παναγιώτης, «Offshore Δραστηριότητες», PRESS LINE, Αθήνα 2003.

⁴ <https://inefan.gr/offshore>

Αριθμός μετόχων

Οι περισσότερες offshore εταιρείες μπορούν να εγγραφούν με έναν μέτοχο. Η νομοθεσία ορισμένων χωρών προβλέπει ότι ο ελάχιστος αριθμός μετόχων είναι δύο (π.χ., ο Παναμάς). Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι ιδρυτικοί μέτοχοι πρέπει να είναι φυσικά πρόσωπα. Η συγκέντρωση όλων των μετοχών στα χέρια ενός μετόχου δεν αποτελεί λόγο εκκαθάρισης της εταιρείας.

Εταιρικό κεφάλαιο

Οι περισσότερες νομοθεσίες κρατών προέλευσης υπεράκτιων εταιρειών ορίζουν, ως απαιτούμενο εταιρικό κεφάλαιο για την ίδρυση των εταιρειών τους ένα πολύ μικρό ποσό (π.χ. 1000 δολάρια Η.Π.Α.). Το εταιρικό κεφάλαιο δεν είναι απαραίτητο να είναι καταβεβλημένο σε τραπεζικό λογαριασμό και δεν απαιτείται να πιστοποιηθεί η καταβολή του από τις εποπτικές αρχές των κρατών προέλευσης. Θεωρείται καταβεβλημένο κατά την ίδρυση της εταιρείας. Οι νομοθεσίες των κρατών προέλευσης των υπεράκτιων εταιρειών δεν ορίζουν το ύψος του εταιρικού κεφαλαίου σε σχέση με το ύψος των επενδύσεων, του τζίρου ή των καθαρών κερδών της εταιρείας. Επίσης, πολλές νομοθεσίες επιτρέπουν το μετοχικό κεφάλαιο των εταιρειών να είναι καταβεβλημένο ακόμη και σε είδος ή σε νόμισμα διαφορετικό από το εγχώριο.

Μετοχές⁵

Το μετοχικό κεφάλαιο των εταιρειών αυτών διαιρείται σε ανώνυμες ή ονομαστικές μετοχές. Στις περισσότερες περιπτώσεις, δεν υπάρχει χαμηλότερο όριο στην ονομαστική αξία των μετοχών. Δεν απαιτείται έκδοση μετοχών. Επίσης, δεν επηρεάζει την εγκυρότητα ή τη δυνατότητα έκδοσης μετοχών οποιασδήποτε κατηγορίας (κοινές μετοχές, με ή χωρίς προνομιά δικαιώματα ψήφου κ.λπ.). Κάθε μετοχή παρέχει:

- (α) Δικαίωμα ψήφου στη γενική συνέλευση της εταιρείας,
- (β) Αναλογικό ενδιαφέρον για την εταιρεία

Οι μετοχές ή άλλες μετοχές των συμμετεχόντων της υπεράκτιας εταιρείας μπορούν να μεταβιβαστούν με τον τρόπο που ορίζεται από το καταστατικό της υπεράκτιας εταιρείας, με την επιφύλαξη των ισχυόντων εθνικών κανόνων (που σημαίνει τη χώρα εγγραφής της Εταιρείας).

10

Τροποποίηση του μετοχικού κεφαλαίου⁶

Μια υπεράκτια εταιρεία μπορεί να κάνει τις ακόλουθες αλλαγές:

- α) αύξηση του εγκεκριμένου κεφαλαίου με έκδοση νέων μετοχών σε καθορισμένο ποσό
- β) να ενοποιήσει ή να διαιρέσει το σύνολο ή μέρος των μετοχών (είτε έχουν εκδοθεί είτε όχι) σε μετοχές μεγαλύτερης αξίας από τις υπάρχουσες μετοχές
- γ) διάσπαση μετοχών σε μετοχές αξίας μικρότερης από το ποσό που καθορίζεται στα άρθρα
- δ) Ακύρωση μετοχών που δεν έχουν αποκτηθεί ή συναινέσει να αποκτηθούν από κανέναν κατά την ημερομηνία της απόφασης ακύρωσης των μετοχών και μείωση του ποσού του εγκεκριμένου κεφαλαίου της υπεράκτιας εταιρείας κατά το ποσό των μετοχών. θα ακυρωθεί

Διοίκηση εταιρίας

Οι δραστηριότητες μιας υπεράκτιας εταιρείας ρυθμίζονται από διοικητικό συμβούλιο. Ορισμένοι νόμοι επιτρέπουν στο διοικητικό συμβούλιο να αποτελείται από έναν διευθυντή. Στις περισσότερες περιπτώσεις, το διοικητικό συμβούλιο θα αποτελείται από τουλάχιστον τρία ενήλικα μέλη. Δικαίωμα συμμετοχής στο διοικητικό συμβούλιο έχουν ξένοι μέτοχοι ή μη της εταιρείας. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εκλέγονται (διορίζονται) και παύονται ελεύθερα ανά πάσα στιγμή από τη Γενική Συνέλευση, το ανώτατο όργανο της εταιρείας. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου έχουν δικαίωμα επανεκλογής.

3.4 Πλεονεκτήματα υπεράκτιας εταιρίας

Το κυριότερο χαρακτηριστικό γνώρισμα των υπεράκτιων εταιρειών είναι το τρίπτυχο: εξοικονόμηση χρήματος – ταχύτητα – εχεμύθεια.⁷ Έτσι, στις υπεράκτιες εταιρείες παρέχονται πολλά νομικά, οικονομικά και φορολογικά κίνητρα, με απώτερο σκοπό τη συσσώρευση κεφαλαίων στη χώρα εγκατάστασης της εταιρείας. Τα προνόμια για την ίδρυση και διατήρηση μιας υπεράκτιας εταιρείας είναι τα έξης:⁸

1. Η ταχύτητα και η απλότητα της διαδικασίας σύστασής τους.

Ενδεικτικά, μια offshore εταιρεία μπορεί να προετοιμαστεί αργότερα, οπότε λέγεται ότι ένας μέτοχος μπορεί να τη δημιουργήσει σε μια μέρα χωρίς καμία προετοιμασία (διαβουλεύσεις, διαπραγματεύσεις, τελειοποίηση κ.λπ.).

2. Το χαμηλό κόστος σύστασης και λειτουργίας τους.

Μια υπεράκτια εταιρεία μπορεί να ιδρυθεί για μόλις \$800 χωρίς να χρειάζεται να επιβαρυνθείτε με πρόσθετα γραφειοκρατικά έξοδα, όπως αμοιβές δικηγόρου και συμβολαιογράφου, δημοσίευση στην επίσημη εφημερίδα και εγγραφή στα σχετικά εμπορικά επιμελητήρια. και τα λοιπά. Τα λειτουργικά έξοδα μιας υπεράκτιας εταιρείας κυμαίνονται από \$500 έως \$700 ετησίως, ανάλογα με τη χώρα ίδρυσης.

3. Η δυνατότητα διατήρησης της ανωνυμίας του μετόχου.

Εάν δημιουργείτε μια offshore εταιρεία, αυτό είναι απολύτως νόμιμο και σας επιτρέπει να διατηρείτε απόλυτη εμπιστευτικότητα σχετικά με τους πραγματικούς μετόχους σας, μπορείτε να αποκαλύψετε τους «ονομαστικούς» μετόχους που κατέχουν μετοχές της εταιρείας.

4. Η παροχή άλλων σημαντικών οικονομικών κινήτρων.

Η δυνατότητα διατήρησης της ανωνυμίας των μετόχων οδήγησε μέχρι πρόσφατα σε πολλές λύσεις φοροαποφυγής. Για παράδειγμα, το «παντού» θα μπορούσε κάλλιστα να είχε αποφευχθεί, είτε ήταν η απόκτηση περιουσιακών στοιχείων υψηλής αξίας είτε τα έσοδα από παράνομες δραστηριότητες. Μας επέτρεψε επίσης να αποφύγουμε εντελώς την πληρωμή φόρου μεταβίβασης, φόρου κληρονομιάς και φόρου δώρου σε περίπτωση μεταβίβασης ακινήτων, αφού οι αντίστοιχοι κάτοχοι των ανώνυμων μετοχών της υπεράκτιας εταιρείας πέρασαν αυτόματα στην κυριότητα. Οι πραγματικοί μέτοχοι μιας υπεράκτιας εταιρείας δεν μπορούν να είναι σίγουροι ότι αυτό είναι ένα σοβαρό κίνητρο για την προστασία των περιουσιακών τους στοιχείων από μελλοντικές απαιτήσεις από πιστωτές κάθε είδους.

⁵Άγγελος Π. Μπώλος, « Οι εξωχώριες (offshore companies) και Ελληνική Έννομη τάξη, Νομικό Βήμα, 2013 20

3.5 Μειονεκτήματα υπεράκτιας εταιρίας

Εκτός από μια σειρά από πλεονεκτήματα που παρέχει μια υπεράκτια εταιρεία στους ιδιοκτήτες, υπάρχουν επίσης σημαντικά μειονεκτήματα που εμποδίζουν ορισμένα ενδιαφερόμενα μέρη να ιδρύσουν μια υπεράκτια εταιρεία.

Αναλυτικότερα, ως κύρια μειονεκτήματα παρουσιάζονται τα παρακάτω:⁹

- Οι υπεράκτιες εταιρείες γενικά απαγορεύεται να δραστηριοποιούνται ή να απασχολούν υπαλλήλους στη δικαιοδοσία στην οποία είναι εγγεγραμμένες, αλλά αυτό εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη δικαιοδοσία στην οποία είναι εγγεγραμμένες και τον τύπο της εταιρείας.
- Πληρώνετε φόρο 15% της εύλογης αξίας του ακινήτου σας κάθε χρόνο. Μετά από 6,5 χρόνια, ουσιαστικά χάνετε την αξία του ακινήτου σας σε φόρους. Μια offshore εταιρεία πληρώνει φόρο επί της ιδιοκτησίας (ακίνητης περιουσίας) του ακινήτου και φόρους για το εικονικό ενοίκιο που εισπράττει από τα άτομα που ζουν στο ακίνητο (συνήθως τους πραγματικούς ιδιοκτήτες). Οι αγοραστές θα πρέπει να είναι πολύ προσεκτικοί όταν αγοράζουν ακίνητα από μια υπεράκτια εταιρεία. Θα πρέπει να γνωρίζετε άλλες υποχρεώσεις μιας υπεράκτιας εταιρείας κατά τη μεταβίβαση μετοχών.
- Η δέουσα επιμέλεια και η διαχείριση σε ορισμένα αξιόπιστα υπεράκτια κέντρα τείνουν να είναι πιο αυστηρές από ό,τι στις περισσότερες περιοχές της ενδοχώρας. Για παράδειγμα, το άνοιγμα τραπεζικού λογαριασμού στο όνομα μιας υπεράκτιας εταιρείας για συμμόρφωση με τους σχετικούς κανονισμούς κατά της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες Σε περίπτωση που οι τράπεζες απαιτούν συνήθως ταυτότητα έγγραφα από τον υπογράφοντα στον λογαριασμό και μπορεί να απαιτήσει μία ή περισσότερες επαγγελματικές συστατικές επιστολές από την τράπεζα. Ακόμα και δικηγόροι, λογιστές ή τραπεζίτες που τον γνωρίζουν.
- Ορισμένες χώρες έχουν νόμους κατά των φορολογικών παραδείσων που καθιστούν δύσκολη την επιχειρηματική δραστηριότητα σε αυτές τις χώρες όταν χρησιμοποιείτε μια υπεράκτια εταιρεία.
- Σε περίπτωση θανάτου ενός από τους μετόχους μιας υπεράκτιας εταιρείας, είναι απαραίτητο να συνταχθεί διαθήκη για επικύρωση σε υπεράκτια δικαιοδοσία. Αυτό μπορεί να αυξήσει το κόστος, τις καθυστερήσεις και την ταλαιπωρία της διαχείρισης της περιουσίας του θανόντος.

3.6 Είδη υπεράκτιων εταιριών¹⁰

- **Εταιρίες Χαρτοφυλακίου (Holding companies)**

Μια εταιρεία χαρτοφυλακίου που βρίσκεται σε ένα υπεράκτιο κέντρο χρησιμοποιείται ως διεθνής μέθοδος φορολογικού σχεδιασμού για τη χρηματοδότηση υπεράκτιων δραστηριοτήτων. Οι δραστηριότητες σε τρίτες χώρες επικεντρώνονται σε υπεράκτιες εταιρείες που έχουν υποκαταστήματα ή κατέχουν μετοχές σε διεθνείς θυγατρικές που δραστηριοποιούνται σε άλλες χώρες. Έτσι, μια υπεράκτια εταιρεία είναι μια εταιρεία που ενεργεί ως εκκαθαριστής προκειμένου να αποκομίσει κέρδη από τις δραστηριότητές της σε άλλες χώρες, να συσσωρεύσει κέρδη, να επανεπενδύσει κέρδη και, κατά κανόνα, για τον φορολογικό σχεδιασμό όλων των δραστηριοτήτων. Η πιο κοινή τακτική είναι να χρησιμοποιείτε θυγατρικές σε άλλες χώρες και όχι υποκαταστήματα. Τα υπεράκτια κέντρα προσφέρουν ειδικά φορολογικά κίνητρα σε εταιρείες χαρτοφυλακίου, όπως αναβαλλόμενος φόρος επί των μερισμάτων, αναβαλλόμενος φόρος επί των κεφαλαιουχικών κερδών και κανένας έλεγχος συναλλάγματος.

Από την άλλη πλευρά, το μειονέκτημα της χρήσης τέτοιων εταιρειών είναι ότι τα υπεράκτια κέντρα συχνά δεν έχουν διεθνείς συμβάσεις διπλής φορολογίας, επομένως τα μερίσματα που καταβάλλονται από τις θυγατρικές υπόκεινται σε πολύ υψηλούς φόρους στην πηγή στη χώρα προέλευσής τους. Αυτό το πρόβλημα λύνεται με την αποστολή μερισμάτων σε υπεράκτια κέντρα μέσω άλλων χωρών.

- **Εταιρίες Παροχής Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών (Finance Companies)**

Οι εταιρείες χρηματοοικονομικών υπηρεσιών που βρίσκονται σε υπεράκτια κέντρα (χώρες) λειτουργούν ως διάλυτοι άμεσης χρηματοδότησης ξένων θυγατρικών. Η χρήση μιας υπεράκτιας εταιρείας χρηματοδότησης μεταφέρει ουσιαστικά τα κέρδη από μια ξένη θυγατρική (οφειλέτη) που βρίσκεται σε μια περιοχή υψηλής φορολογίας σε μια υπεράκτια δικαιοδοσία χαμηλής φορολογίας. Με άλλα λόγια, οι τόκοι και οι πληρωμές δανείων σε υπεράκτιες εταιρείες μειώνουν σημαντικά το φορολογητέο εισόδημα της δανειολήπτριας εταιρείας.

Το μειονέκτημα αυτού του καθεστώτος είναι ότι η χώρα προέλευσης της δανειολήπτριας εταιρείας επιβάλλει παρακράτηση φόρου στο ποσό των τόκων του δανείου.

Ως εκ τούτου, προκειμένου να αποφύγουμε ή να μειώσουμε την παρακράτηση φόρου που προκύπτει όταν οι δανειολήπτες εταιρείες πληρώνουν τόκους στο εξωτερικό, αναπτύσσουμε τη διοχέτευση των εσόδων από τα δάνεια μέσω φιλικών χωρών που έχουν συνάψει φορολογικές συνθήκες που απαλλάσσουν ή μειώνουν την παρακράτηση στην πηγή. Πολλές υπεράκτιες χώρες δεν απαιτούν να διατηρηθεί ένας συγκεκριμένος δείκτης κεφαλαίου, ο οποίος επιτρέπει στις εταιρείες χρηματοοικονομικών υπηρεσιών να διατηρούν μια ελάχιστη κεφαλαιακή απαίτηση. Οι εταιρείες χρηματοοικονομικών υπηρεσιών εκτιμώνται ιδιαίτερα σε χώρες με υψηλούς φορολογικούς συντελεστές εισοδήματος και μερισμάτων. Η καταβολή τόκων όχι μόνο μειώνει το φορολογητέο εισόδημα της δανειολήπτριας εταιρείας, αλλά μειώνει σημαντικά και το καταβλητέο μέρισμα.

- **Εταιρείες Αδειών- Δικαιωμάτων (Licensing Companies)**

Μια επιχείρηση μπορεί να χρησιμοποιήσει μια υπεράκτια εταιρεία αδειοδότησης ως δικαιούχο δικαιωμάτων για την ξένη θυγατρική της. Οι περιοδικές πληρωμές για το δικαίωμα χρήσης βιομηχανικής και πνευματικής ιδιοκτησίας, όπως διπλώματα ευρεσιτεχνίας, πνευματικά δικαιώματα, εμπορικά σήματα, εικόνες, ήχοι, επιστημονικές πληροφορίες κ.λπ. χρησιμοποιούνται σε πολλές δικαιοδοσίες για τη μείωση του φορολογητέου εισοδήματος που χρησιμοποιείται ως επιχειρηματική αξία. Με αυτόν τον τρόπο, η offshore μεταφέρει επίσης κέρδη και συσσωρεύει κεφάλαια.

- **Εμπορικές εταιρείες (Trading Companies)**

Είναι μια εταιρεία που δραστηριοποιείται κυρίως στον τομέα των εισαγωγών και εξαγωγών. Οι υπεράκτιες εταιρείες χρησιμοποιούνται για την αποτελεσματική μεταφορά κερδών από χώρες με υψηλούς φόρους σε χώρες με χαμηλούς φόρους. Τα μοτίβα που σχηματίζονται σε αυτές τις περιπτώσεις ονομάζονται και τριγωνικές συναλλαγές.

Αυτό το σχήμα εφαρμόζεται συνήθως ως το ακόλουθο παράδειγμα. Μια εμπορική εταιρεία εισαγωγών-εξαγωγών ιδρύει μια υπεράκτια εταιρεία που ενεργεί ως μεσάζων μεταξύ πωλητών και αγοραστών. Όταν η μητρική εταιρεία εισάγει, ο προμηθευτής αποστέλλει τα αγαθά απευθείας στη μητρική εταιρεία και τιμολογεί την υπεράκτια εταιρεία. Η υπεράκτια εταιρεία τιμολογεί τη μητρική εταιρεία με σήμανση.

⁹<https://www.taxheaven.gr/> <https://el.wikipedia.org/>

Έτσι, εάν η μητρική εταιρεία εξάγει, τα αγαθά αποστέλλονται στον αγοραστή, η μητρική εταιρεία χρεώνει την offshore σε χαμηλότερη τιμή, η οποία με τη σειρά της χρεώνει τον αγοραστή. Έτσι, η μητρική εταιρεία, κατά κανόνα, μειώνει το καθορισμένο κέρδος και επιπλέον συσσωρεύει κεφάλαιο στον λογαριασμό της υπεράκτιας εταιρείας.

- **Εταιρείες Παροχής Διοικητικών Υπηρεσιών (Administration Companies)**

Ορισμένες υπεράκτιες δραστηριότητες περιλαμβάνουν όχι μόνο θυγατρικές στο εξωτερικό, αλλά και ομίλους μητρικών εταιρειών και θυγατρικών σε διαφορετικές χώρες με διαφορετικές δραστηριότητες. Ο όμιλος μπορεί να διαχειρίζεται και να ελέγχεται μέσω μιας υπεράκτιας εταιρείας διαχείρισης. Αυτό το συγκεκριμένο σχήμα παρέχει εμπορικά πλεονεκτήματα συγκεντρώνοντας όλες τις διοικητικές λειτουργίες σε έναν οργανισμό. Η εγκατάσταση κεντρικών γραφείων σε μια υπεράκτια χώρα είναι, από φορολογική άποψη, μια μέθοδος μεταφοράς κερδών, κατά την οποία η διαχείριση ενός εταιρικού ομίλου πραγματοποιείται από μια υπεράκτια εταιρεία που παρέχει υπηρεσίες διαχείρισης και καταβάλλεται ένα ποσοστό των κερδών του ομίλου. Οι υπεράκτιες εταιρείες υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος (προμήθεια) χωρίς φόρο ή με πολύ χαμηλό συντελεστή.

- **Ναυτιλιακές Εταιρείες (Shipping Companies)**

Πολλά υπεράκτια κέντρα έχουν δημιουργήσει ευνοϊκές συνθήκες για τις ναυτιλιακές εταιρείες, όπως ναυλωμένα και ναυλωμένα πλοία. Αυτές οι χώρες ενθαρρύνουν σθεναρά τις ναυτιλιακές εταιρείες να λειτουργούν υπό τις λεγόμενες σημαίες ευκαιρίας. Αυτό επιτρέπει στις μη μόνιμα εγγεγραμμένες εταιρείες να εγγραφούν με μια σύντομη και όχι ιδιαίτερα αυστηρή διαδικασία, αλλά με πολύ φθηνό και ανταγωνιστικό κόστος, να εκμεταλλεύονται πλοία χρησιμοποιώντας κράτη σημαίας ανοικτής θάλασσας. Τα κέρδη από τη λειτουργία πλοίων που ανήκουν σε υπεράκτιες εταιρείες υπόκεινται σε πολύ χαμηλούς φορολογικούς συντελεστές.

- **Εμπιστεύματα (Trusts)**

Η ιδέα ενός καταπιστεύματος αναπτύχθηκε ως τρόπος προστασίας της ιδιοκτησίας. Τα μέρη σε ένα καταπίστευμα είναι ο ιδρυτής που μεταβιβάζει τα περιουσιακά του στοιχεία στο καταπίστευμα, ο διαχειριστής, ο θεματοφύλακας και οι δικαιούχοι που επωφελούνται από τα περιουσιακά στοιχεία του καταπιστεύματος. Το καταπίστευμα δεν είναι νομικό πρόσωπο και δεν μπορεί να κατέχει περιουσιακά στοιχεία. Όλη η περιουσία στη διαχείριση καταπιστεύματος εκχωρείται στον διαχειριστή, φυσικό ή νομικό πρόσωπο.

Τα περιουσιακά στοιχεία του καταπιστεύματος είναι ακίνητα, μετρητά και άλλοι τίτλοι. Ένα καταπίστευμα ιδρύεται με γραπτή συμφωνία. Σημειώνεται ότι στις περισσότερες περιπτώσεις διαθέτης και δικαιούχος είναι το ίδιο πρόσωπο¹¹. Οι χώρες που επιτρέπουν τραστ είναι κυρίως αγγλοσαξονικές, ενώ χώρες που βασίζονται στο γαλλογερμανικό μοντέλο, όπως η Ελλάδα, δεν είναι. Οι περισσότεροι φορολογικοί παράδεισοι επιτρέπουν τη διαμονή σε καταπιστεύματα. Ο πιο συνηθισμένος λόγος για τη χρήση ενός υπεράκτιου καταπιστεύματος είναι η απόκρυψη της ταυτότητας των εποίκων προκειμένου να αποφευχθεί το ξέπλυμα χρήματος και οι αυξήσεις φόρων.

- **Εταιρείες Επενδύσεων (Investment Companies)**

Τα κεφάλαια που συγκεντρώνονται μέσω μιας υπεράκτιας επενδυτικής εταιρείας μπορούν να επενδυθούν ή να διοχετευθούν οπουδήποτε στον κόσμο. Επιλέγοντας προσεκτικά τον φορολογικό σας παράδεισο, μπορείτε να επενδύσετε τα παραπάνω κεφάλαια σε χώρες με υψηλότερους φορολογικούς συντελεστές, εάν έχετε συνάψει φορολογική σύμβαση με ένα υπεράκτιο κέντρο.

- **Τραπεζικές Εταιρείες (Banking Companies)**

Τα τελευταία χρόνια, πολλά τραπεζικά ιδρύματα σε υπεράκτιες χώρες έχουν καθιερωθεί ως φορολογικοί παράδεισοι. Πολλά ιδρύματα είναι θυγατρικές μεγάλων διεθνών τραπεζών. Το μεγάλο τους πλεονέκτημα είναι ότι πληρώνουν τόκους χωρίς παρακράτηση φόρου. Επιπλέον, διαχειρίζονται διεθνή χρηματοδότηση από προνομιούχες βάσεις (ξένα κέντρα) που δεν υπόκεινται σε ελέγχους συναλλάγματος, ελέγχους κεντρικής τράπεζας ή ελέγχους προμηθειών της κεφαλαιαγοράς.

- **Εταιρείες Αντιπροσώπευσης (Nominee Companies)**

Οι εταιρίες αντιπροσώπευσης είναι ένας μηχανισμός στον οποίο μια εγχώρια εταιρεία ενεργεί ως αντιπρόσωπος μιας ξένης εταιρείας. Όπως προαναφέρθηκε, οι υπεράκτιες εταιρείες επιδιώκουν πάντα να μειώσουν το φορολογητέο ποσό των επιχειρηματικών τους δραστηριοτήτων και πολύ συχνά εμπλέκονται σε ξέπλυμα βρώμικου χρήματος. Για το λόγο αυτό, οι χώρες που επηρεάζονται από αυτή τη διεθνή μέθοδο φοροδιαφυγής προσπάθησαν να ανταποκριθούν θεσπίζοντας ειδικούς νομοθετικούς κανόνες για την προστασία των φορολογητέων αγαθών και την παρεμπόδιση της λειτουργίας υπεράκτιων εταιρειών.

Το διεθνές κεφάλαιο αντέδρασε στα νέα νομοθετικά δεδομένα μέσω αντιπροσωπευτικών εταιρειών που εδρεύουν σε χώρες με μεγάλο δίκτυο συμβάσεων διπλής φορολογίας, όπως το Ηνωμένο Βασίλειο.

Η κύρια δραστηριότητα των εταιρειών αυτών είναι η αντιπροσώπευση υπεράκτιων εταιρειών. Η αντιπροσωπευτική εταιρεία υπογράφει αντιπροσωπευτική συμφωνία με την υπεράκτια εταιρεία και η αποζημίωση της καθορίζεται ως αμοιβή συναλλαγής που κυμαίνεται από 3% έως 5%.

- **Εταιρείες Ασφαλίσεων (Insurance Companies)**

Πολλοί διεθνείς οργανισμοί έχουν αναπτύξει μεθόδους για το συνδυασμό υφιστάμενων καταπιστεύσεων και ασφαλιστικών συμβάσεων σε φορολογικούς παραδείσους. Ο συνδυασμός αυτών των δύο προϊόντων ανοίγει νέες δυνατότητες. Κατά την εγγραφή σας στην ασφάλιση, θα χρεωθείτε ένα ασφάλιστρο. Το ασφάλιστρο είναι μόνο ένα κλάσμα του ασφάλιστρου που καταβάλλεται. Μετά τη σύναψη της ασφάλισης, η ασφαλιστική εταιρεία θα συνδυάσει το υπόλοιπο ποσό με δικά της επενδυτικά κεφάλαια και θα προχωρήσει σε παθητικές επενδύσεις, δηλαδή επενδύσεις με χαμηλό επίπεδο κινδύνου. Έτσι, τα ασφαλιστικά συμβόλαια οδηγούν στη διαμόρφωση επενδυτικών χαρτοφυλακίων. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει όχι μόνο χρήματα συγκεκριμένα, αλλά και άλλες μορφές όπως μετοχές, ομόλογα, παράγωγα χρήματος, χρηματοοικονομικά μέσα και ομόλογα.

- **Ακίνητα**

Ίσως η πιο διαδεδομένη offshore επιχείρηση στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια είναι η αγορά και διαχείριση ακινήτων. Προκειμένου μια υπεράκτια εταιρεία να προχωρήσει στην αγορά ακινήτων, πρέπει να παράσχει σε ένα άτομο που ενεργεί ενώπιον συμβολαιογράφου για λογαριασμό της εταιρείας ένα πλήρες σύνολο εγγράφων που επιβεβαιώνουν τη νόμιμη εγγραφή της εταιρείας. Ο νόμος για τον τόπο διαμονής του, την ισχύ του και τις στιγμές της άδειας, καθώς και πληρεξούσιο για την κατάρτιση και υπογραφή σύμβασης πώλησης. Η μίσθωση και η ιδιοποίηση ακινήτων στην Ελλάδα δεν δημιουργεί από μόνη της μόνιμη εγκατάσταση και δεν οδηγεί σε μεταγενέστερη μεταβίβαση μετοχών της εταιρείας, επομένως δεν είναι εύκολο να αναγνωριστεί όλη η περιουσία, κινητή και ακίνητη.

- **Χρηματοδοτική Μίσθωση (Leasing Companies)**

Αυτό είναι χρήσιμο όταν συγκεντρώνονται κεφάλαια στο εξωτερικό στο όνομα μιας υπεράκτιας εταιρείας και θέλετε να μεταφέρετε τα κεφάλαια στα κεντρικά γραφεία της μητρικής εταιρείας. Έτσι, μια υπεράκτια εταιρεία αγοράζει τον απαραίτητο εξοπλισμό για τον ιδρυτή στο όνομά της και τον εκμισθώνει. Έτσι, μια αφορολόγητη εκκίνηση αποκτά τον απαραίτητο εξοπλισμό από κεφάλαια που συσσωρεύονται στο εξωτερικό, αλλά επιπλέον το κόστος του εξοπλισμού αφαιρείται από το εισόδημα της εκκίνησης με τη μορφή ενοικίου που καταβάλλεται.

- **Εταιρίες υβρίδια (Hybrid Companies)¹²**

Πρόκειται για εταιρείες περιορισμένης ευθύνης με εταιρικό κεφάλαιο. Στην περίπτωση αυτή, οι εταίροι δεν υποχρεούνται να καταβάλουν κεφάλαιο κατά την εγγραφή της εταιρείας, αλλά αναλαμβάνουν να το πράξουν όταν το απαιτήσει η εταιρεία.

¹⁰el.wikipedia.org, Μπεζαντάκος Αναστάσιος, taxheaven.gr

Αντωνόπουλος Δ, Κατούδης Η, (2004) □Φορολογία εισοδήματος φυσικών & νομικών προσώπων□

¹¹Taxcoach.gr 18 Lucy Komisar, Bringing Business Back Ashore: Buenos Aires issues world's first ban on offs

¹²Δουβής Π. (2008) «Offshore δραστηριότητες»

4.1 Ορισμός

Με τον όρο "φορολογικός παράδεισος" ή "φορολογικό καταφύγιο" χαρακτηρίζονται γενικά χώρες - κράτη που έχουν θεσπίσει πολύ μικρές φορολογικές επιβαρύνσεις ειδικά για ξένους επενδυτές. Ορισμένα κράτη προκειμένου να προσελκύσουν ξένους επενδυτές, θέσπισαν ειδικούς φορολογικούς νόμους σύμφωνα με τους οποίους όποιος ξένος επενδυτής δημιουργήσει μια εταιρία με έδρα το έδαφός τους, θα καταβάλει πολύ μειωμένη φορολογία έναντι της προβλεπόμενης εκείνης στη χώρα της μόνιμης διαμονής του.

Αυτό επιτρέπει σε φυσικά και νομικά πρόσωπα, καθώς και σε διεθνείς εταιρείες, να υποβάλουν αίτηση σε αυτά τα κράτη για τη δημιουργία των λεγόμενων offshore εταιρειών. Οι χώρες που επιλέγουν να γίνουν φορολογικοί παράδεισοι είναι συνήθως μικρές χώρες που επιλέγουν σκόπιμα χαμηλούς ή καθόλου φόρους προκειμένου να συγκεντρώσουν το παγκόσμιο εμπόριο περισσότερο από άλλες. Οι υπεράκτιες εταιρείες δεν πληρώνουν μεγάλα ποσά φόρων σε φορολογικούς παραδείσους, αλλά απολαμβάνουν άλλα οφέλη όπως υψηλά αμειβόμενες θέσεις εργασίας και παράπλευρες οικονομικές δραστηριότητες.

Μια άλλη ερμηνεία είναι ότι, σύμφωνα με τον Ο.Ο.Σ.Α., οι φορολογικοί παράδεισοι χαρακτηρίζονται από κράτη που επιβάλλουν χαμηλούς ονομαστικούς φόρους ή καθόλου φόρο εισοδήματος, φορολογούν ευνοϊκά ορισμένες κατηγορίες εισοδήματος με μηδενικό φόρο ή χαρακτηρίζονται από κράτη που προσφέρουν ευκαιρίες στους κατοίκους. αποφεύγει τη φορολογία, στη χώρα κατοικίας, δεν διευκολύνει την παροχή και ανταλλαγή πληροφοριών, δεν απαιτεί την άσκηση σημαντικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων από εταιρείες που είναι εγγεγραμμένες στην επικράτειά της και τελικά προσελκύει ξένους επενδυτές.

4.2 Ιστορική αναδρομή

Για να κατανοήσουμε καλύτερα τους λόγους που οδήγησαν στη δημιουργία υπεράκτιων εταιρειών και φορολογικών παραδείσων, είναι απαραίτητο να αναλυθεί η ιστορική τους εξέλιξη. Αν και ο όρος φαίνεται πολύ σύγχρονος, η πρώτη αναφορά αυτού του φαινομένου μπορεί να βρεθεί στην αρχαία Ελλάδα, όταν πλούσιοι Αθηναίοι μετέφεραν τα αποθέματά τους στη Δήλο για να αποφύγουν τους υψηλούς φόρους.

Η ιδέα των υπεράκτιων εταιρειών συναντήθηκε στη συνέχεια στις πολιτείες του Νιου Τζέρσεϊ και του Ντέλαγουερ των ΗΠΑ, ειδικά στα τέλη του 19ου αιώνα. Το Νιου Τζέρσεϊ έχει θεσπίσει ένα νομικό πλαίσιο για τη διευκόλυνση της ίδρυσης και εγγραφής επιχειρήσεων στην επικράτειά του, προκειμένου να προσελκύσει επιχειρήσεις από άλλες πολιτείες για την ενίσχυση της οικονομίας του. Λίγο καιρό αργότερα, το κράτος εισήγαγε έναν ομαδικό νόμο (1899) που μείωσε τα φορολογικά έσοδα από τις τιμές μεταβίβασης. Ο προαναφερόμενος νόμος είχε απήχηση στις επιχειρήσεις και μετά από λίγο καιρό ο ίδιος νόμος ψηφίστηκε στο Ντέλαγουερ.

Στη συνέχεια, το 1920, μια υπεράκτια εταιρεία αμερικανικού τύπου μετακόμισε σε ευρωπαϊκό έδαφος. Συγκεκριμένα, τα ελβετικά κράτη, με επικεφαλής τον Ζουγκ, υιοθέτησαν το μοντέλο του Ντέλαγουερ και του Νιου Τζέρσεϊ. Σημαντική εξέλιξη είναι η άνοδος κεφαλαίων και εταιρειών καταπιστεύματος στο τρίγωνο Ελβετίας-Λιχτενστάιν-Λουξεμβούργου. Τα παραπάνω συμπληρώθηκαν με τη θέσπιση αυστηρού τραπεζικού απορρήτου το 1934. Κάποιοι νόμοι θα προσθέσουν άλλη μια σημαντική λειτουργία στις περιοχές που ανήκουν πλέον σε υπεράκτιες δικαιοδοσίες, θα το εφαρμόσω με πιο αυστηρή μορφή. Η εφαρμογή των νόμων του Νιου Τζέρσεϊ και του Ντέλαγουερ, η άνθηση των καταπιστεύσεων και η τελική καθιέρωση τραπεζικού απορρήτου, συνέβαλαν περισσότερο στη συνολική επιτυχία της Ελβετίας στην προσέλκυση ξένων κεφαλαίων.

Ο τελευταίος σταθμός που καθόρισε σε μεγάλο βαθμό τη δομή των σημερινών υπεράκτιων εταιρειών ήταν η δημιουργία της Ευρωαγοράς στο City του Λονδίνου στα τέλη της δεκαετίας του 1950. Ειδικότερα, η Τράπεζα της Αγγλίας, μέσω άτυπης συμφωνίας με την City Bank, έχει καθορίσει ότι οι συναλλαγές συναλλάγματος μεταξύ δύο μη κατοίκων μέσω Λονδίνου δεν υπόκεινται στο ρυθμιστικό πλαίσιο του Ηνωμένου Βασιλείου.

Η σχέση μεταξύ υπεράκτιων δικαιοδοσιών και της αγοράς του ευρώ έγινε εμφανής όταν οι βρετανικές αποικίες μετατράπηκαν σε υπεράκτιες δικαιοδοσίες και τέθηκαν υπό βρετανικό

έλεγχο, καθιστώντας το Ηνωμένο Βασίλειο, ειδικά το Σίτι του Λονδίνου, το κύριο οικονομικό κέντρο του κόσμου. (Μπόλος, 2013).

Μέχρι το 2010, περίπου 11,5 τρισεκατομμύρια δολάρια είχαν επενδυθεί σε περιουσιακά στοιχεία υπεράκτιων εταιρειών. Η απελευθέρωση των παγκόσμιων ροών κεφαλαίων μετά την κατάρρευση του συστήματος του Bretton Woods μπορεί επίσης να συνέβαλε σε αυτό το φαινόμενο. Επιπλέον, οι τεχνολογικές εξελίξεις από τη δεκαετία του 1980 κατέστησαν πολύ ευκολότερη και φθηνότερη τη μεταφορά κεφαλαίων μέσω της υπεράκτιας τραπεζικής έκρηξης, η οποία οδήγησε στην ανάπτυξη των υπεράκτιων κέντρων και σε σημαντική αύξηση της ελκυστικότητας των χωρών που επέλεξαν να γίνουν φορολογικοί παράδεισοι. Σήμερα, πάνω από το 50% του παγκόσμιου κεφαλαίου ρέει μέσω φορολογικών παραδείσων. Οι υπεράκτιοι εταιρικοί τομείς όπου είναι πιο δημοφιλείς είναι η ναυτιλία, η αεροπορία και οι ασφάλειες.

4.3 Χώρες φορολογικοί παράδεισοι

Στην ΕΕ και πέρα από αυτήν, η ΕΕ εργάζεται για την προώθηση και την ενίσχυση μηχανισμών χρηστής φορολογικής διακυβέρνησης, δίκαιης φορολογίας και παγκόσμιας φορολογικής διαφάνειας, προκειμένου να καταπολεμηθεί η φορολογική απάτη, η φοροδιαφυγή και η φοροδιαφυγή. Λόγω του παγκόσμιου χαρακτήρα του αθέμιτου φορολογικού ανταγωνισμού, αυτό σημαίνει ότι πρέπει επίσης να ληφθούν υπόψη οι εξωτερικές επιπτώσεις που προκαλούνται από τη φορολογική βάση της ΕΕ. Ο κατάλογος των χωρών που δεν συνεργάζονται με την ΕΕ που δημοσιεύεται ως παράρτημα στα συμπεράσματα (Παράρτημα Ι) που εγκρίθηκε από το Συμβούλιο Ecofin δεν έχει σκοπό να στιγματίσει καμία χώρα, αλλά μάλλον να στιγματίσει τη φορολογική νομοθεσία και τις δικαιοδοσίες της φορολογική νομοθεσία των ΗΠΑ. Φορολογική πρακτική μέσω συνεργασίας.

Οι δικαιοδοσίες που δεν πληρούν ακόμη όλα τα διεθνή φορολογικά πρότυπα αλλά πραγματοποιούν μεταρρυθμίσεις αναφέρονται στο έγγραφο καθεστώτος συνεργασίας της ΕΕ. (παράρτημα ΙΙ).

Ενωσιακός κατάλογος μη συνεργάσιμων περιοχών φορολογικής δικαιοδοσίας.

Ο κατάλογος, ο οποίος εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 24 Φεβρουαρίου 2022, περιλαμβάνει τις κάτωθι χώρες:

- Αμερικανική Σαμόα
- Φίτζι
- Γκουάμ
- Παλάου
- Παναμάς
- Σαμόα
- Τρίνιταντ και Τομπέγκο
- Αμερικανικές Παρθένες Νήσοι
- Βανουάτου

Χώρες φορολογικοί παράδεισοι σύμφωνα με την Ελληνική νομοθεσία

Μη συνεργάσιμα κράτη είναι εκείνα που δεν είναι κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η κατάστασή τους σχετικά με τη διαφάνεια και την ανταλλαγή των πληροφοριών σε φορολογικά θέματα έχει εξεταστεί από τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (Ο.Ο.Σ.Α.) και τα οποία:

- α) δεν έχουν συνάψει και δεν εφαρμόζουν με την Ελλάδα σύμβαση διοικητικής συνδρομής στο φορολογικό τομέα και
- β) δεν έχουν υπογράψει τέτοια σύμβαση διοικητικής συνδρομής με τουλάχιστον δώδεκα άλλα κράτη.

Οι ανωτέρω προϋποθέσεις πρέπει να συντρέχουν αθροιστικά.

Με βάση τα παραπάνω και σύμφωνα με την τελευταία εγκύκλιο της ΑΑΔΕ καθορίστηκαν ως τέτοια κράτη, τα ακόλουθα:

1.Άγιος Μαρτίνος	8.Δημοκρατία της Β.Μ.	15.Μποτσουάνα
2.Ανγκουίλα	9.Ισημερινός	16.Μπουρκίνα Φάσο
3.Βανουάτου Vssats	10.Κένυα Κγα	17.Νησιά Μάρσαλ
4.Βασίλειο του Λεσότο	11.Κουρασάο	18.Παραγουάη
5.Γκαμπόν	12.Καζακστάν	19.Τρινιδάδ και Τομπάγκο
6.Γκάνα	13.Λιβερία	20.Φιλιππίνες
7.Γουατεμάλα	14.Μαυριτανία	

Κράτη Με Προνομιακό Φορολογικό Καθεστώς

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 65 του ν.4172/2013, φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα θεωρείται ως φορολογικός παράδεισος, με την έννοια ότι υπόκειται σε προνομιακό φορολογικό καθεστώς σε κράτος εκτός της Ελλάδας, όταν η φορολογική κατοικία τους βρίσκεται σε οποιοδήποτε κράτος, ακόμη και σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εάν σε αυτό το κράτος:

- δεν υπόκειται σε φορολογία ή, εάν υπόκειται, δεν φορολογείται εν τοις πράγμασι,
- ή
- υπόκειται σε φόρο επί των κερδών ή των εισοδημάτων ή του κεφαλαίου, του οποίου ο συντελεστής είναι ίσος ή κατώτερος από το 60% του συντελεστή φορολογίας νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων, ο οποίος θα οφειλόταν σύμφωνα με τις διατάξεις της ελληνικής φορολογικής νομοθεσίας, εάν ήταν φορολογικός κάτοικος ή διατηρούσε μόνιμη εγκατάσταση κατά την έννοια του άρθρου 6 του ΚΦΕ στην Ελλάδα.

Με βάση το παραπάνω κριτήριο και σύμφωνα με πρόσφατη εγκύκλιο της ΑΑΔΕ καθορίστηκαν για ως κράτη που έχουν **προνομιακό φορολογικό καθεστώς**, τα ακόλουθα:

1.Άγιος Ευστάθιος	18.Κόσοβο	35.Νήσος του Μάν
2.Αλβανία	19.Κύπρος	36.Ουγγαρία
3.Ανατολικό Τιμόρ	20.Λιχτενστάιν	37.Παραγουάη
4.Ανγκουίλα	21.Μακάο	38.Σάμπα
5.Ανδόρρα	22.Μαλδίβες	39.Σαουδική Αραβία
6.Βανουάτου	23.Μαυροβούνιο	40.Σρι-Λάνκα
7.Βερμούδες	24.Μολδαβία	41.Τζέρσεϋ
8.Βόρεια Μακεδονία	25.Μογγολία	42.Τουρκμενιστάν

9.Βοσνία -Ερζεγοβίνη	26.Μονακό
10.Βουλγαρία	27.Μπαρμπάντος
11.Βρετανικές Παρθένοι Νήσοι	28.Μπαχάμες
12.Γιβραλτάρ	29.Μπαχρέιν
13.Γκέρνσεϊ	30.Μπελίζ
14.Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα	31.Μποναίρ
15.Ιρλανδία	32.Νήσοι Κέιμαν
16.Κατάρ	33.Νήσοι Μάρσαλ
17.Κιργιστάν	34.Νήσοι Τέρκς και Κάϊκος

Οι 10 κορυφαίοι φορολογικοί παράδεισοι παγκοσμίως για το έτος 2022

1. Τα νησιά Κέιμαν

Αναμφισβήτητα ο πιο αποτελεσματικός φορολογικός παράδεισος στον κόσμο, τα νησιά Κέιμαν είναι τα πιο δημοφιλή μεταξύ των επιχειρηματιών και των χρηματιστών. Σε αντίθεση με τις περισσότερες χώρες, δεν υπάρχει εταιρικός φόρος στα Νησιά Κέιμαν, γεγονός που τα καθιστά ιδανικό μέρος για τις πολυεθνικές εταιρείες να ιδρύσουν θυγατρικές για να προστατεύσουν μέρος ή το σύνολο του εισοδήματός τους από τη φορολογία. Εκτός από το ότι δεν έχουν εταιρικό φόρο, τα νησιά Κέιμαν δεν επιβάλλουν άμεσους φόρους στους κατοίκους. Χωρίς φόρο εισοδήματος, φόρο κληρονομιάς, φόρο κεφαλαιουχικών κερδών, φόρο μισθοδοσίας ή παρακράτηση φόρου. Ως εκ τούτου, θεωρούνται φορολογικά ουδέτερα. Αντί να κερδίζουν εισόδημα μέσω άμεσης φορολογίας, οι κάτοικοι του Καϊμάν κερδίζουν εισόδημα μέσω αμοιβών που σχετίζονται με τον τουρισμό, αδειών εργασίας, οικονομικών συναλλαγών και εισαγωγικών δασμών.

2. Βερμούδες

Το νησιωτικό έθνος έχει συντελεστή εταιρικού φόρου 0%, αλλά δεν φορολογεί το προσωπικό εισόδημα. Η δέσμευση των Βερμούδων για την προστασία της ιδιωτικής ζωής των επίδοξων τραπεζιτών είναι επίσης από τις καλύτερες στον κόσμο. Χωρίς εταιρικό φόρο, οι αμερικανικές πολυεθνικές εταιρείες «κρύβουν» τεράστια χρηματικά ποσά.

3. Ολλανδία

Η Ολλανδία είναι ένας από τους πιο γνωστούς φορολογικούς παραδείσους για τις εταιρείες του Fortune 500. Αν και η Ολλανδία δεν είναι ανοιχτά αφορολόγητη όπως άλλοι φορολογικοί παράδεισοι στη λίστα, η Ολλανδία έχει σημαντικά χαμηλότερους φορολογικούς συντελεστές σε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Έτσι, έγινε κόμβος μεταξύ φορολογικών παραδείσων και πολυεθνικών εταιρειών. Επιπλέον, οι Κάτω Χώρες δεν φορολογούν δικαιώματα εκμετάλλευσης, όπως εισόδημα από τη χρήση εμπορικού σήματος.

4. Μπαχάμες

Οι Μπαχάμες έχουν κερδίσει τη φήμη ως φορολογικός παράδεισος λόγω των ευνοϊκών φορολογικών και εμπορικών νόμων για τους ξένους επενδυτές. Αυτό συμβαίνει επειδή οι Μπαχάμες δεν φορολογούν το προσωπικό εισόδημα, τις κληρονομίες, τα δώρα ή τα κέρδη κεφαλαίου. Άλλοι φόροι όπως ο φόρος προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ), ο φόρος ακίνητης περιουσίας, τα τέλη χαρτοσήμου, οι εισαγωγικοί δασμοί και τα τέλη αδειών αποτελούν πηγές κρατικών εσόδων. Οι Μπαχάμες έχουν γίνει ένα διεθνές τραπεζικό κέντρο, προσελκύοντας τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα του κόσμου λόγω της υψηλής σταθερότητάς τους. Ως εκ τούτου, προσελκύει πολλές εταιρείες και πλούσιους ξένους. Με κατά κεφαλήν ΑΕΠ 34.863,70 \$ το 2019, οι Μπαχάμες είναι η τρίτη πλουσιότερη χώρα στην ήπειρο μετά τις ΗΠΑ και τον Καναδά.

5. Μαυρίκιος

Ο Μαυρίκιος έχει μια από τις χαμηλότερες πλατφόρμες φορολογίας στον κόσμο. Ο φόρος εισοδήματος εταιρειών και ο φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων είναι 15%. Οι υπεράκτιες οντότητες που βρίσκονται στον Μαυρίκιο και δεν συναλλάσσονται με τον Μαυρίκιο και δεν χρησιμοποιούν το νόμισμα του Μαυρικίου εξαιρούνται από τον φόρο του Μαυρικίου. Οι επενδυτές μπορούν να αναμένουν προστασία περιουσιακών στοιχείων του Μαυρικίου, καθώς ο Μαυρίκιος βρίσκεται στη «λευκή λίστα» του ΟΟΣΑ με τις χώρες που θεωρούνται κατάλληλες για υπεράκτιες επενδύσεις. Αυτό οφείλεται κυρίως σε ορισμένες από τις μεταρρυθμίσεις που ξεκίνησαν η κυβέρνηση και ο χρηματοπιστωτικός τομέας τα τελευταία χρόνια.

Οι αλλοδαποί που έχουν ζήσει στον Μαυρίκιο για τρία ή περισσότερα χρόνια και έχουν μισθούς πάνω από ένα ορισμένο επίπεδο δικαιούνται μόνιμη διαμονή. Οι μόνιμοι κάτοικοι μπορούν να αγοράσουν ακίνητα στο νησί. Οι κύριοι χρήστες αυτού του φορολογικού παραδείσου είναι κυρίως ινδικές εταιρείες.

6. Σιγκαπούρη

Σε αυτή την πλούσια χώρα της Νοτιοανατολικής Ασίας, ο εταιρικός φόρος θεωρείται ονομαστικός. Η Σιγκαπούρη, ένα πολύ ευημερούν οικονομικό κέντρο, έχει συνολικό ΑΕΠ πάνω από 1 τρισεκατομμύριο δολάρια. Η Σιγκαπούρη έχει ενιαίο εταιρικό φορολογικό συντελεστή 17%. Ένα φορολογικό σύστημα και μια τοποθεσία που χρησιμεύει ως πύλη για τις εταιρείες που επιθυμούν να εισέλθουν στην αναδύομενη ασιατική οικονομία καθιστούν αυτή τη νησιωτική πόλη-κράτος παγκόσμιο κόμβο για διεθνείς επενδύσεις και εμπόριο.

7. Λουξεμβούργο

Εννέα στις δέκα εταιρείες που είναι εγγεγραμμένες στο Μεγάλο Δουκάτο ανήκουν σε ιδιοκτήτες που δεν είναι κάτοικοι της χώρας και κάθε τρίτη εταιρεία, προκειμένου να εκμεταλλευτεί ένα ευνοϊκό φορολογικό καθεστώς a priori, δημιουργείται ως εταιρεία χαρτοφυλακίου. πιστωτικός λογαριασμός. Σύμφωνα με εκτιμήσεις, το οικονομικό έτος 2018-2019 επενδύθηκαν 6,5 τρισεκατομμύρια ευρώ σε υπεράκτιες εταιρείες του Λουξεμβούργου. Αυτό είναι περισσότερο από δέκα φορές το ΑΕΠ του 2019 της χώρας των 600.000 κατοίκων, του τρίτου μεγαλύτερου χρηματοοικονομικού κέντρου της Ευρώπης μετά το Λονδίνο και τη Ζυρίχη.

8. Ελβετία

Οι Ελβετοί είναι ίσως τα πιο δημοφιλή από τα επιτυχημένα και ισχυρά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Ο συνδυασμός χαμηλών φορολογικών συντελεστών και ενός τραπεζικού συστήματος που προστατεύει τους λογαριασμούς καθιστά την Ελβετία δημοφιλή προορισμό για όσους θέλουν να «κρύψουν» κεφάλαια στο εξωτερικό και να απολαύσουν χαμηλότερους φόρους.

Ομοίως, η Ελβετία φορολογεί τα νοικοκυριά και όχι τα άτομα, έτσι όσοι επιλέγουν να ζήσουν στην Ελβετία μπορούν να επωφεληθούν από χαμηλότερους φορολογικούς συντελεστές. Σημαντικές εταιρείες με θυγατρικές στην Ελβετία περιλαμβάνουν τις Marriott, Pepsi, Stanley Black, Morgan Stanley και Merck.

9. Η Νήσος του Μαν

Βρίσκεται στη Θάλασσα της Ιρλανδίας μεταξύ Ιρλανδίας και Αγγλίας, έχει χαλαρώσει τους φορολογικούς νόμους χωρίς φόρο κεφαλαιουχικών κερδών ή φόρο κληρονομιάς. Η επένδυση σε αυτόν τον φορολογικό παράδεισο έχει υπέροχα οφέλη, ειδικά για τους συνταξιούχους, καθώς διατηρούν τα χρήματά τους ασφαλή και υγιή.

10. Μάλτα

Η Μάλτα είναι μία από τις 17 χώρες στον κόσμο που προσφέρουν ένα φορολογικό καθεστώς που επιτρέπει στις 36 μεγαλύτερες τράπεζες της Ευρώπης να αποκομίζουν περισσότερα κέρδη από χώρες με μικρότερα φορολογικά καθεστάτα. Με πραγματικό φορολογικό συντελεστή περίπου 10% στα εταιρικά κέρδη, το νησιωτικό έθνος προσελκύει επιχειρήσεις να συνεργαστούν μαζί του λόγω της καλής εικόνας του.

4.4 Η έννοια της φοροαποφυγής

Ως φοροαποφυγή (tax avoidance) ορίζεται το σύνολο των νόμιμων ενεργειών έτσι ώστε ο φορολογούμενος να αποφύγει τις υποχρεώσεις τους χωρίς νομικές συνέπειες. Η φοροαποφυγή προϋποθέτει πολύ καλή γνώση του φορολογικού συστήματος της κάθε χώρας έτσι ώστε να μπορεί ο φορολογούμενος να ανακαλύψει τις αδυναμίες του και να τις εκμεταλλευτεί.

Το φαινόμενο της φοροαποφυγής είναι σε διακρατικό επίπεδο ένα ζήτημα το οποίο βρίσκεται στο επίκεντρο, αν κάποιος αναλογιστεί τα περιστατικά στα οποία συνδέεται συχνά η φοροαποφυγή με τις offshore και τους φορολογικούς παραδείσους.

Για να αποφύγουμε επιτυχώς διασυνοριακούς φόρους, πρέπει να εξοικειωθούμε με τα φορολογικά καθεστάτα των τόπων που πρέπει να γνωρίζουμε, καθώς και με γενικότερες συμφωνίες που έχουν υπογραφεί στο πλαίσιο διμερών και διεθνών οργανισμών.

Παράδειγμα φοροδιαφυγής είναι, για παράδειγμα, η γνώση ότι ο συντελεστής φόρου εισοδήματος στη Βουλγαρία είναι 10% και η μεταφορά μέρους των δραστηριοτήτων της εταιρείας εκεί έτσι ώστε τα κέρδη που αποκτώνται εκεί να φορολογούνται, δηλαδή 10%. Επομένως, κατανοώ ότι η φοροδιαφυγή δεν πρέπει να συνδέεται με την έννοια της φοροδιαφυγής, αφού η πρώτη δεν είναι παράνομη και η δεύτερη είναι παράνομη.

4.5 Η έννοια της φοροδιαφυγής

Ως φοροδιαφυγή (tax evasion) χαρακτηρίζεται η συμπεριφορά εκείνη, όπου αποσκοπεί είτε στην ολική είτε στην μερική αποφυγή της φορολογικής υποχρέωσης, παραβιάζοντας τις διατάξεις της φορολογικής νομοθεσίας. Φοροδιαφυγή έχουμε στις περιπτώσεις που αποκρύπτονται εισοδήματα από διάφορες πηγές με σκοπό την πληρωμή μειωμένου φόρου, εμφάνιση υπερβολικών ή εικονικών δαπανών με σκοπό την αυξημένη έκπτωση φόρου, η μη υποβολή ή η ανακριβής υποβολή φορολογικών δηλώσεων, η μη απόδοση του οφειλόμενου Φ.Π.Α. στο Δημόσιο, και τέλος η νόθευση φορολογικών στοιχείων και βιβλίων.

Η φοροδιαφυγή είναι ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπίσουν τα κράτη. Στην ελληνική οικονομία, σε όλα τα επίπεδα οικονομικής δραστηριότητας, είτε φυσικά είτε νομικά πρόσωπα που ασκούν εμπορικές δραστηριότητες, είτε άτομα με εισόδημα από εργασία και συντάξεις ή εισόδημα, αυτό είναι αναμφίβολα το σημαντικότερο ζήτημα. από το κεφάλαιο. Πρόσφατη μελέτη της diaNEOsis εκτιμά ότι η φοροδιαφυγή στην Ελλάδα κυμαίνεται μεταξύ 6% και 9% του ΑΕΠ, ή 32% του εισοδήματος. Πληροφορίες αναφέρουν ότι η φοροδιαφυγή κοστίζει ετησίως στη χώρα 16 δισ. ευρώ από το ταμείο της.

Η καταπολέμηση της φοροδιαφυγής απαιτεί διεθνή συνεργασία μεταξύ των κρατικών φορολογικών αρχών λόγω των παγκόσμιων συνεπειών αυτού του φαινομένου. Μια ολοκληρωμένη προσέγγιση στο επικίνδυνο φαινόμενο μπορεί να βρει λύσεις στη μείωση των φορολογικών συντελεστών, στην ευρεία χρήση πλαστικού χρήματος, καθώς και στην οργάνωση και τον εκσυγχρονισμό των φορολογικών αρχών¹³.

4.6 Υπόθεση Panama Papers

Τα Panama Papers είναι μια σειρά εμπιστευτικών εγγράφων συνολικής έκτασης περίπου 11,5 εκατομμυρίων και 2,6 terabytes που περιέχουν λεπτομερείς πληροφορίες για περισσότερες από 214.000 υπεράκτιες εταιρείες που έχουν εγγραφεί από τον Παναμά πάροχο εταιρικών υπηρεσιών Mossack Fonseca, συμπεριλαμβανομένων των ταυτοτήτων των μετόχων και των διευθυντών των εταιρειών. Έγγραφα δείχνουν ότι πολλοί πλούσιοι, συμπεριλαμβανομένων δημοσίων υπαλλήλων και ποδοσφαιριστών, κρύβουν τα χρήματά τους από τον δημόσιο έλεγχο, σοκάροντας εκ των έσω και βάζοντας φωτιά στα social media. Όλα ξεκίνησαν όταν μια ανώνυμη πηγή παρέδωσε έγγραφα στη γερμανική εφημερίδα Süddeutsche Zeitung, τα οποία η εφημερίδα μοιράστηκε με τη Διεθνή Κοινοπραξία Ερευνητικών Δημοσιογράφων (ICIJ). Μια έρευνα πολυμέσων των Panama Papers αποκάλυψε ένα μαζικό σύστημα φοροδιαφυγής που χρησιμοποιούσε κυρίως εταιρείες κέλυφος, καθώς και το γεγονός ότι ορισμένες τράπεζες βοήθησαν τους πελάτες τους να φοροδιαφύγουν.

Κατά τη δημοσίευση, τα έγγραφα απαριθμούσαν πέντε αρχηγούς κρατών ή κυβερνήσεων από την Αργεντινή, την Ισλανδία, τη Σαουδική Αραβία, την Ουκρανία και τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, καθώς και ανώτερους αξιωματούχους, συγγενείς και συγγενείς περισσότερων από 40 διαφορετικών αρχηγών κυβερνήσεων. Είμαι εδώ. Άλλες χώρες όπως Βραζιλία, Κίνα, Γαλλία, Ινδία, Μαλαισία, Μεξικό, Πακιστάν, Περού, Ρουμανία, Ρωσία, Νότια Αφρική, Ισπανία, Συρία, Ηνωμένο Βασίλειο. Ο Ισλανδός πρωθυπουργός Sigmundur David Ganglagson και ο πρωθυπουργός του Πακιστάν Nawaz Sharif , ο Ίαν Κάμερον, πατέρας του βρετανού πρωθυπουργού Ντέιβιντ Κάμερον, πρόσωπα του στενού περιβάλλοντος του Βλαντίμιρ Πούτιν, ο πρόεδρος της Ουκρανίας Πέτρο Ποροσένκο, μέλη της οικογένειας του κινέζου προέδρου Σι Τζινπίνγκ, συγγενείς και συνεργάτες του αιγύπτιου πρώην προέδρου Χόσνι Μουμπάρακ, του πρώην ηγέτη της Λιβύης Μοαμάρ Καντάφι και του σύρου προέδρου Μπασάρ αλ-Ασαντ, αλλά και αθλητές, όπως ο Λιονέλ Μέσι, και διεθνείς μεγαλοπαράγοντες του παγκόσμιου αθλητισμού, όπως ο Μισέλ Πλατινί είναι μερικοί από τους επώνυμους που ξεχωρίζουν μεταξύ των χιλιάδων ατόμων τα ονόματα των οποίων περιλαμβάνονται στα εκατομμύρια έγγραφα που διέρρευσαν στα μέσα όλου του κόσμου. Η αποκάλυψη της υπόθεσης οδήγησε σε παραίτηση τον τότε πρωθυπουργό της Ισλανδίας Σίγκμουντουρ Ντάβιντ Γκούνλογκσον.

Οι περισσότερες από τις υπηρεσίες που παρέχονται από την υπεράκτια εταιρική βιομηχανία είναι νόμιμες, αναφέρει η έκθεση ICIJ, αλλά τα έγγραφα δείχνουν ότι τράπεζες, δικηγορικά γραφεία και άλλα μέρη δεν γνωρίζουν ότι οι πελάτες τους εμπλέκονται σε εγκληματική δραστηριότητα. Οι περισσότερες από αυτές δεν συμμορφώνονται με όλες τις νομικές διατάξεις που εγγυώνται περιπτώσεις φοροδιαφυγής και πολιτικής διαφθοράς. Αυτά τα έγγραφα δείχνουν ότι οι μεσάζοντες σε υπεράκτιες εταιρείες προστάτευαν μερικές φορές τους εαυτούς τους και τους πελάτες τους κρύβοντας ύποπτες συναλλαγές ή παραποιώντας επίσημα αρχεία. Το άνοιγμα ενός τραπεζικού λογαριασμού μέσω μιας υπεράκτιας εταιρείας και η σύσταση μιας εταιρείας χαρτιού είναι ένας από τους κύριους τρόπους απόκρυψης της ιδιοκτησίας περιουσιακών στοιχείων.

«Από όσα γνωρίζουμε πρόκειται για τη μεγαλύτερη διαρροή πάνω στην οποία εργάστηκαν ποτέ δημοσιογράφοι», ανέφερε χαρακτηριστικά ο γερμανός δημοσιογράφος Μπαστιάν Ομπερμάγιερ, ρεπόρτερ της ερευνητικής ομάδας της *Suddeutsche Zeitung* και μέλος της ICIJ. Οι χρηματοπιστωτικές συναλλαγές που εκτίθενται στα έγγραφα δεν είναι παράνομες αυτές καθαυτές αλλά σύμφωνα με τους δημοσιογράφους της ICIJ η πρωτοφανής σε μέγεθος διαρροή αποκαλύπτει τον τρόπο με τον οποίο το μαύρο χρήμα κυκλοφορεί μέσω του παγκόσμιου χρηματοπιστωτικού συστήματος, αναπαράγοντας το έγκλημα και αδειάζοντας τα εθνικά δημόσια ταμεία από τα φορολογικά έσοδα.»

Δύο δικηγόροι, ο Jürgen Mossack και ο Ramon Fonseca, συνιδρυτές της Mossack Fonseca, διορίστηκαν στο Διοικητικό Συμβούλιο. Ο Ραμόν Φονσέκα είπε ότι τα έγγραφα αποκτήθηκαν παράνομα μέσω υποκλοπών, αλλά επιβεβαίωσε ότι πολλά από αυτά ήταν γνήσια, αρνούμενος ότι η εταιρεία του εμπλέκεται σε οποιαδήποτε παράνομη δραστηριότητα. άνοιξαν τραπεζικοί λογαριασμοί από ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς. Δεν είμαστε υπεύθυνοι για τις δραστηριότητες της εταιρείας που δημιουργήθηκε." Οι δύο ιδρυτές θεωρούνται ύποπτοι ότι βοηθούσαν πελάτες τους σε φοροδιαφυγή, οργάνωση και συμμετοχή σε συμμορίες και αντιμετωπίζουν σύλληψη για απόπειρα εισόδου στην επικράτεια ενός κράτους μέλους της ΕΕ. Τα Panama Papers .

Αυτό το μεγαλειώδες σκάνδαλο δεν άφησε αδιάφορη ούτε την Ελλάδα. Η λίστα των Ελλήνων του Panama Dossier περιλαμβάνει εξέχοντες επιχειρηματίες, εισοδηματίες που έχουν εγκατασταθεί στο εξωτερικό, ιδιοκτήτες μεγάλων ακινήτων, χρηματιστές, γιατρούς και άλλους επαγγελματίες που έχουν εργαστεί σε offshore εταιρείες και καταπιστεύματα, συμπεριλαμβανομένων εκείνων με τεράστια περιουσία που κρύβονται πίσω από φορολογικούς παραδείσους. Η λίστα που δημοσίευσε η International Consortium of Investigative Journalists (ICIJ) περιλαμβάνει 239 ελληνικές εγγραφές (λογαριασμοί και offshore εταιρείες) με 78 διευθύνσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Ορισμένοι εκμεταλλεύονται δεκάδες υπεράκτιες επιχειρήσεις, και σε υπεράκτιες περιπτώσεις, λογαριασμοί και καταπιστεύματα διανέμονται μεταξύ των οικογενειών.

Στα ονόματα περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων ο Νισίμ Μιωνής, αδελφός του Σαμπύ Μιωνή που εμπλέκεται στην υπόθεση Παπασταύρου, ο Παναγιώτης Τσουπίδης, φέρεται να πρόκειται για τον πρώην πρόεδρο του Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου που είχε εμπλακεί στο σκάνδαλο των δομημένων ομολόγων, ο πρόεδρος του ΣΕΒ, Θεόδωρος Φέσσας και η σύζυγός του Ευτυχία Κουτσοурέλη. Ακόμη αναφέρονται ονόματα της επιχειρηματικής οικογένειας Κόκαλη, της οικογένειας Λάτση, αλλά και του δημοσιογράφου Γιώργου Τράγκα.

Η εντυπωσιακή αυτή διαρροή αποτέλεσε την αφορμή για τη διενέργεια ερευνών από τις αρμόδιες ελεγκτικές αρχές σε όλον τον κόσμο αλλά και την πραγματοποίηση αυστηρότερων ελέγχων παγκόσμιων τραπεζών όπως η HSBC, η UBS, η Credit Suisse, η Deutsche Bank κ.α. οι οποίες είναι γνωστό πως έχουν συνεργαστεί με την Mossack Fonseca. Η εταιρεία Mossack Fonseca ανακοίνωσε το 2018 την αναστολή της δραστηριότητάς της, εξαιτίας της «ανεπανόρθωτης ζημιάς» στη φήμη της. Η κυβέρνηση του Παναμά από την πλευρά της πασχίζει έκτοτε η χώρα να αφαιρεθεί από διάφορες μαύρες λίστες φορολογικών παραδείσων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

ΥΠΕΡΑΚΤΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

5.1 Οι Offshore στο Ελληνικό Θεσμικό Πλαίσιο

Σήμερα, τόσο στην Ευρώπη όσο και σε όλο τον κόσμο, η ζήτηση για υπεράκτιες υπηρεσίες συνεχίζει να αυξάνεται. Οι offshore εταιρείες εμφανίστηκαν στην Ελλάδα τη δεκαετία του 1980 από Έλληνες επιχειρηματίες επηρεασμένους από ξένες παγκόσμιες τάσεις. Αιτία αυτού του φαινομένου δεν ήταν μόνο η τρέχουσα οικονομική κατάσταση στη χώρα μας, αλλά και ο πλούτος ενός συγκεκριμένου κοινωνικού στρώματος, για το οποίο η ιδιοκτησία υπεράκτιων εταιρειών αποτελεί εκδήλωση δύναμης και πλούτου. (Δούβης Π.,2008)

Οι βασικοί λόγοι που οδήγησαν στη σύσταση υπεράκτιων εταιρειών από ελληνικά κέρδη ήταν η ανωνυμία και το απόρρητο, καθώς και η δυνατότητα αποφυγής της φορολογικής επιβάρυνσης που πρόσφεραν.

Οι υπεράκτιες εταιρίες στην Ελλάδα δραστηριοποιούνται κυρίως στους παρακάτω τομείς:

- Αγορά και ανέγερση ακινήτων
- Ναυτιλία
- Χρηματιστηριακές και εμπορικές συναλλαγές
- Εισαγωγικές και εξαγωγικές δραστηριότητες
- Επανατιμολογήσεις και τριγωνικό εμπόριο σε εισαγωγές και εξαγωγές
- Εμπορικοί αντιπρόσωποι
- Ίδρυση Α.Ε ή Ε.Π.Ε. στην Ελλάδα
- Αμοιβές υψηλόβαθμων στελεχών
- Υπερτιμολογήσεις και υποτιμολογήσεις
- Δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας
- Σκάφη αναψυχής και αεροπλάνα
- Χρηματοοικονομικές συναλλαγές
- Υπηρεσίες πάσης φύσεως
- Ξενοδοχειακές υπηρεσίες

Οι υπεράκτιες εταιρείες έχουν δημιουργήσει σημαντικά προβλήματα στο φορολογικό σύστημα της χώρας λόγω σημαντικού βαθμού φοροδιαφυγής. Η πρώτη προσπάθεια ορισμού υπεράκτιας εταιρείας έγινε έμμεσα μέσω του Ν. 89/1967 περί ίδρυσης αλλοδαπών εμπορικών και βιομηχανικών εταιρειών στην Ελλάδα, ο οποίος ορίζει τις δραστηριότητες εταιρειών που δραστηριοποιούνται εκτός της ελληνικής επικράτειας. Ειδικότερα, οι εταιρείες αυτές μπορούν να εγκατασταθούν στην Ελλάδα μετά από ειδική άδεια που εκδίδεται από το Υπουργείο Συντονισμού και περιορίζονται σε εταιρείες που ασκούν εμπορικές δραστηριότητες εκτός Ελλάδας¹⁴.

Στη συνέχεια, οι ελληνικές αρχές έλαβαν νομοθετικά μέτρα, ξεκινώντας από τον Νόμο 2992/2002, ακολούθησε τον Ν. 3052/2002 και ολοκληρώθηκε με τον Ν. 3091/2002, με στόχο τον περιορισμό των δραστηριοτήτων υπεράκτιων εταιρειών. Σύμφωνα με το Ν. 3091/2002 (άρθρο 5 παρ.7): «εξωχώρια εταιρία εννοείται η εταιρία που έχει την έδρα της σε αλλοδαπή χώρα και με βάση τη νομοθεσία της οποίας δραστηριοποιείται αποκλειστικά σε άλλες χώρες και απολαμβάνει ιδιαίτερα ευνοϊκής μεταχείρισης»¹⁵

Πιο συγκεκριμένα οι νομοθετικές διατάξεις αυτές περιλαμβάνουν:

- Φορολογία ακινήτων που ανήκουν σε υπεράκτιες εταιρίες
- Τήρηση βιβλίων και στοιχείων από υπεράκτιες εταιρίες που κατέχουν ακίνητα
- Μη αναγνώριση δαπανών από και προς υπεράκτιες εταιρίες
- Μη αναγνώριση αποσβέσεων παγίων όταν αγοράζονται από υπεράκτιες εταιρίες
- Μη χορήγηση ενισχύσεων στις αγορές από υπεράκτιες εταιρίες

Επιπρόσθετα, η εγκύκλιος 1021764/πολ. 1041/5.3.2003 καθορίζει κάποια επιπλέον κριτήρια για να χαρακτηριστεί μια εταιρία ως υπεράκτια και είναι τα εξής¹⁶:

- Ο εκδότης του φορολογικού στοιχείου δεν είναι παραγωγός- κατασκευαστής του προϊόντος αλλά μεσολαβητής- κατασκευαστής. Αυτό οφείλεται στις τριγωνικές συναλλαγές, όπου σε άλλη χώρα αποστέλλονται τα προϊόντα και σε άλλη τιμολογούνται.

- Στα φορολογικά στοιχεία δεν αναγράφεται ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.), καθώς οι περισσότερες υπεράκτιες εταιρίες δε διαθέτουν.
- Ως διεύθυνση της εταιρίας αναγράφεται η ένδειξη «B.O.», δηλαδή BOX OFFICE (εταιρία γραμματοκιβωτίου).

Εάν τα παραπάνω στοιχεία δεν επαρκούν για να αποδείξετε ότι η εταιρεία είναι offshore, προσκομίστε τα απαραίτητα στοιχεία που απαιτούνται κατά τον φορολογικό έλεγχο, όπως έναν ισολογισμό εταιρείας που να επιβεβαιώνει την παρουσία παγίων. και δεδομένα για το προσωπικό, το ανθρώπινο δυναμικό και τις εγκαταστάσεις του και δεδομένα για τις δραστηριότητές του.

5.2 Φορολογία των υπεράκτιων στην Ελλάδα

Σύμφωνα με το Ν. 89/1967, για τον προσδιορισμό του φορολογητέου εισοδήματος τα έξοδα επί των οποίων υπολογίζεται το ποσοστό κέρδους εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα εφόσον αυτά τεκμηριώνονται από τα βιβλία της εταιρίας και εισπράττονται υποχρεωτικά μέσω τραπεζικών εμβασμάτων¹⁷. Το ποσοστό κέρδους εξαρτάται από τις δραστηριότητες που πραγματοποιεί η επιχείρηση και δε μπορεί να είναι κατώτερο του 5%. Τα καθαρά κέρδη φορολογούνται με συντελεστή 29%.

Σύμφωνα με το Ν. 3269/2004 (άρθρο 28) οι υπεράκτιες εταιρίες υφίστανται φορολογικό έλεγχο για όλες τις φορολογίες και τις μη ελεγμένες διαχειριστικές περιόδους της τελευταίας τριετίας από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος¹⁸. Ο Ν.3091/2002 (άρθρο 5 παρ. 9) ορίζει ότι οι δαπάνες μιας ελληνικής εταιρίας για αγορές προϊόντων και υπηρεσιών από μια υπεράκτια δεν εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδά της¹⁹.

¹⁴ Ν. 89/1967, Περί εγκαταστάσεως εν Ελλάδι αλλοδαπών Εμποροβιομηχανικών Εταιρειών, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ Α' 132/01-08-1967)

¹⁵ Ν. 3091/2002, Απλουστεύσεις και βελτιώσεις στη φορολογία εισοδήματος και κεφαλαίου και άλλες διατάξεις, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ Α' 330/24.12.2002)

¹⁶ Λεοντάρης Μ. (2009)

Επιπλέον, ο νόμος 3091/2002 (άρθρα 15, 16, 17 και 18) καθόρισε ειδικό φόρο ακίνητης περιουσίας για τις υπεράκτιες εταιρείες. Η Ελλάδα επιβάλλει φόρο 3% στα ακίνητα στα οποία μια υπεράκτια εταιρεία έχει πλήρη ή πραγματικό κυριότητα ή δικαίωμα χρήσης. Το άρθρο 16 αφορά την ευθύνη του υποκαταστάτη. Ως πράκτορας ορίζεται το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που συμμετέχει με οποιαδήποτε μορφή ή συμφέρον σε νομικό πρόσωπο που κατέχει περιουσία ή δικαίωμα χρήσης ακίνητης περιουσίας. Ο νόμος προβλέπει και την είσπραξη ειδικών φόρων από τους οφειλέτες. Ο νόμος αυτός αντικαταστάθηκε με τον Ν. 3842/2010 (άρθρ. 17). Ο νόμος προβλέπει ότι νομικά πρόσωπα και πρόσωπα που έχουν πλήρη ή υψηλό βαθμό ιδιοκτησίας ή χρήσης ακίνητης περιουσίας που βρίσκεται στην Ελλάδα πρέπει να καταβάλλουν ετήσιο φόρο 15% της αξίας της. Επιπλέον, εάν το ακίνητο χρησιμοποιείται από τρίτο πρόσωπο ή οντότητα, το ετήσιο μίσθωμα υπολογίζεται με βάση την εκτίμηση και πρέπει να υπερβαίνει το 3,5% της αξίας του ακινήτου.

Τα μερίσματα που καταβάλλονται σε μετόχους ελληνικής μετοχικής εταιρείας δεν φορολογούνται (Ν. 2065/1992). Το ίδιο ισχύει και για offshore εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα. Ωστόσο, σύμφωνα με τον Ν. 3697/2008, τα κέρδη που διανέμονται στους μετόχους με τη μορφή μερισμάτων από υπεράκτιες εταιρείες φορολογούνται με συντελεστή 10%, που αίρει την ευθύνη των δικαιούχων για τα εισοδήματα αυτά.

Ένας από τους κύριους λόγους για τη χρήση υπεράκτιων εταιρειών είναι ότι τα προϊόντα τους είναι είτε πολύ ακριβά είτε πολύ φθηνά. Ο νόμος 4172/2013 (άρθρο 23) προβλέπει ότι οι δαπάνες που καταβάλλονται σε υπεράκτια εταιρεία δεν μπορούν να εκπεσθούν εκτός εάν ο φορολογούμενος αποδείξει ότι οι δαπάνες αυτές είναι πραγματικές και δεν αποσκοπούν σε φοροαποφυγή ή φοροδιαφυγή²⁰.

Καθορίζεται παρακράτηση φόρου 29% για το φορολογικό έτος 2016 στο ποσοστό εισοδήματος που δικαιούται μια υπεράκτια εταιρεία. Ο νόμος 4110/2013 (άρθρ. 12) αύξησε το ποσοστό αυτό στο 40%.

Επιβάλλεται παρακράτηση φόρου 5% στα έσοδα από μεταβίβαση μετοχών ημεδαπής ανώνυμης εταιρείας σε υπεράκτια εταιρεία. Πρόκειται για τον Ν. 2238/1994 (άρθρ. 13).

Δεν υπάρχει παρακράτηση φόρου στις μεταφορές χρημάτων από αλλοδαπούς σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Οποιαδήποτε μεταβίβαση ονομαστικών ή ανώνυμων μετοχών που δεν διαπραγματεύονται στο χρηματιστήριο πρέπει να διενεργείται μόνο από συμβολαιογράφο, διαφορετικά η μεταβίβαση θεωρείται άκυρη²¹.

Τέλος, σύμφωνα με τον Ν. 2238/1994 (άρθρο 13), οι υπεράκτιες εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα στον τομέα της έρευνας, της έρευνας και των έργων φορολογούνται με 25% επί της ακαθάριστης αμοιβής. Ο φόρος αυτός είναι η εκπλήρωση της φορολογικής υποχρέωσης της εταιρείας επί των κερδών της εταιρείας για τις υπηρεσίες που παρέχει.

5.3 Η Νομολογία του Αρείου Πάγου

Η ολομέλεια του Αρείου Πάγου πήρε μια πολύ σημαντική απόφαση (Φεβρουάριος 2003). Σύμφωνα με αυτήν, δεν επιτρέπεται η νομική προσωπικότητα σε υπεράκτιες εταιρείες κατά τον καθορισμό νομικής διεύθυνσης και όχι φυσική διεύθυνση (πραγματική τοποθεσία). Αυτός είναι ο τύπος διαχείρισης της εταιρείας).

Με άλλα λόγια, το Ανώτατο Δικαστήριο της Ελλάδος έκρινε ότι μια εταιρεία που είναι εγγεγραμμένη σε τρίτη χώρα και πράγματι δραστηριοποιείται στην Ελλάδα είναι άκυρη, εκτός εάν έχει συσταθεί σύμφωνα με τις διαδικασίες που ορίζει η ελληνική νομοθεσία: «Αν συνεπώς διαπιστωθεί ότι η πραγματική έδρα της εταιρίας που φέρεται ως αλλοδαπή βρίσκεται στην Ελλάδα και δεν έχουν τηρηθεί οι διατυπώσεις ιδρύσεως (συστάσεως και δημοσιότητας) που επιτάσσει το ελληνικό δίκαιο για τον συγκεκριμένο εταιρικό τύπο, η εν λόγω εταιρία είναι άκυρη και θεωρείται ως "εν τοις πράγμασι" μόνο εταιρία.» (taxheaven.gr)

¹⁷ Ν. 89/1967, *Περί εγκαταστάσεως εν Ελλάδι αλλοδαπών Εμποροβιομηχανικών Εταιρειών*, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ Α' 132/01-08-1967)

¹⁸ Ν. 3269/2004, *Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Σλοβενίας περί συνεργασίας στην καταπολέμηση του εγκλήματος, ιδιαίτερα της τρομοκρατίας, της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών και του οργανωμένου εγκλήματος*, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ Α' 186/11-10-2004)

¹⁹ Ν. 3091/2002, *Απλουστεύσεις και βελτιώσεις στη φορολογία εισοδήματος και κεφαλαίου και άλλες διατάξεις*, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ Α' 330/24.12.2002)

²⁰ Ν. 4172/2013, *Φορολογία εισοδήματος, επείγοντα μέτρα εφαρμογής του ν. 4046/2012, του ν. 4093/2012 και του ν. 4127/2013 και άλλες διατάξεις*, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ Α' 167/23-07-2013)

²¹ Ν. 2238/1994, *Κύρωση του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος*, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ Α' 151/16-09-1994)

Η απόφαση είναι πολύ ισχυρή και συνάδει με τις προσπάθειες των ελληνικών αρχών για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής. Εταιρείες που είναι εγγεγραμμένες εκτός Ελλάδας αλλά δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα δεν υπόκεινται στο δίκαιο των υπεράκτιων εταιρειών και ως εκ τούτου θεωρούνται άκυρες. Όμως τέτοιες ενέργειες δεν μπορούν να σταματήσουν τους ενδιαφερόμενους επιχειρηματίες να αναζητούν τις καλύτερες λύσεις για να ικανοποιήσουν τα συμφέροντά τους.

5.4 Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας

Εάν ένας φορολογούμενος έχει πηγές εισοδήματος τόσο σε μια χώρα όσο και σε άλλο κράτος, ή αποκτά και διατηρεί κινητή ή ακίνητη περιουσία σε χώρα που δεν είναι μόνιμος φορολογικός κάτοικος του φορολογούμενου, τίθεται το ερώτημα σχετικά με το εισόδημα ή τη φορολογία αυτής της περιουσίας. , μεταξύ του κράτους μόνιμης φορολογικής κατοικίας και του κράτους στο οποίο εισπράχθηκαν τα εισοδήματα ή στο οποίο βρίσκεται το ακίνητο.

Το πρόβλημα που γενάτε για το ποιος πρέπει να φορολογήσει τη διάσπαρτη περιουσία και τα εισοδήματα της το ανέλαβε ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (Ο.Ο.Σ.Α). Ο Ο.Ο.Σ.Α δημιούργησε ένα συμβατικό πλαίσιο για την αποφυγή της διπλής φορολογίας του εισοδήματος και του κεφαλαίου, μεταξύ των κρατών.

Από το 1952 έχουν υπογραφεί διμερείς συμφωνίες (Δ.Σ.Α.Δ.Φ.) μεταξύ κρατών για την αποφυγή της διπλής φορολογίας. Σήμερα, η χώρα μας διαθέτει μια εκτεταμένη βάση διεθνών συνθηκών για την αποφυγή της διπλής φορολογίας εισοδήματος και κεφαλαίου και έχει υπογράψει συνθήκες με τις περισσότερες άλλες χώρες. Αυτή η διμερής συνεργασία μεταξύ των κρατών στοχεύει πρωτίστως στον καθορισμό της κατοικίας του φορολογούμενου πολίτη του φορολογούμενου, εάν υπάρχει οποιαδήποτε σύγχυση ή διχογνωμία σε αυτό, ή σε διάφορα θέματα που σχετίζονται με τη φορολογία των πολιτών, αυτό γίνεται για ανταλλαγή πληροφοριών.

Στις Δ.Σ.Α.Δ.Φ. υπάρχουν δύο συμβαλλόμενα μέρη:

- Το ΚΡΑΤΟΣ ΠΗΓΗΣ, δηλαδή το κράτος στο οποίο δημιουργείται, παράγεται το εισόδημα.
- Το ΑΛΛΟ ΚΡΑΤΟΣ, δηλαδή το κράτος στο οποίο έχει την φορολογική του κατοικία ο φορολογούμενος.

Οι Σ.Α.Δ.Φ. στοχεύουν στο να ενθαρρύνουν και να διευκολύνουν το διασυνοριακό εμπόριο, την ανταλλαγή αγαθών και υπηρεσιών, την κίνηση κεφαλαίων και ανθρώπων και τη μεταφορά τεχνογνωσίας. Αυτές οι συνθήκες εγγυώνται την απουσία διπλής φορολογίας του εισοδήματος εάν και τα δύο συμβαλλόμενα κράτη έχουν το δικαίωμα να φορολογήσουν το εισόδημα.

Παράλληλα με το άρθρο 68 ΚΦΕ ορίζεται ότι «ο φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων, ο οποίος υπολογίζεται με βάση την ετήσια φορολογική δήλωση του φορολογούμενου και το ποσό της φορολογικής οφειλής καθορίζεται με βάση τα άρθρα 31 (άμεσος προσδιορισμός του φόρου που προκύπτει χωρίς περαιτέρω ενέργεια, ταυτόχρονα με την υποβολή της φορολογικής δήλωσης) και 32 (διοικητικός προσδιορισμός του φόρου) του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν.4174/2013) μετά την έκπτωση:

α) του φόρου που παρακρατήθηκε,

β) του φόρου που προκαταβλήθηκε και

γ) του φόρου που καταβλήθηκε στην αλλοδαπή με βάση το άρθρο 9 του Ν.4172/13 (πίστωση φόρου αλλοδαπής). Η μείωση αυτή του φόρου εισοδήματος, κατά το ποσό του φόρου που καταβλήθηκε στην αλλοδαπή, δεν δύναται να υπερβαίνει το ποσό του φόρου που αναλογεί για το εισόδημα αυτό στην Ελλάδα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

ΞΕΠΛΥΜΑ ΜΑΥΡΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΣ

6.1 Ορισμός

Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, κοινώς «ξέπλυμα μαύρου χρήματος», (money laundering), ονομάζεται η διαδικασία μετατροπής χρήματος που αποκτήθηκε με παράνομους τρόπους, σε χρήμα που αποκτήθηκε με νόμιμους τρόπους. Το χρήμα που έχει αποκτηθεί με μη νόμιμο τρόπο ονομάζεται στην καθομιλουμένη βρώμικο χρήμα ή μαύρο χρήμα. (Staff, Investopedia 2005-07-21, «Anti Money Laundering – AML»).

Ο φορολογούμενος έχει το δικαίωμα να δηλώσει ότι συνδέεται με παράνομη δραστηριότητα ή φορολογική συναλλαγή (εμπόριο όπλων, ναρκωτικών, λαθρεμπορίου κ.λπ.) και ότι υπάρχει κίνδυνος αποκάλυψης ή ότι συνδέεται με νόμιμη δραστηριότητα, αλλά επιθυμεί να μην δηλώσει εισόδημα αποφεύγοντας τη φορολογική επιβάρυνση. Έτσι, τα χρήματα διακρίνονται μεταξύ καθαρού χρήματος που αποκτάται από ακάλυπτες νόμιμες συναλλαγές και βρώμικου χρήματος που αποκτάται από κρυφές και παράνομες συναλλαγές. Οι όροι «μαύρο χρήμα» και «βρώμικο χρήμα» χρησιμοποιούνται συχνά μεταφορικά. Ωστόσο, δεν σημαίνουν το ίδιο πράγμα. Τα βρώμικα χρήματα μπορούν να προέλθουν μόνο από παράνομες πηγές (όπως το εμπόριο ναρκωτικών και όπλων), αλλά το μαύρο χρήμα μπορεί επίσης να προέλθει από νόμιμες δραστηριότητες. Το μαύρο χρήμα δεν φορολογείται γιατί πολύ απλά δεν δηλώνεται στην ετήσια κατάσταση εισοδήματος του υποκειμένου στο φόρο και δεν περιλαμβάνεται στα εισοδήματα κατά παράβαση της φορολογικής νομοθεσίας.

Η συνηθισμένη διαδικασία νομιμοποίησης τέτοιων εσόδων γίνεται με την τοποθέτησή τους σε νόμιμες δραστηριότητες, όπως παραδείγματος χάρη είναι η κατάθεση σε τράπεζα και στην συνέχεια η ανάληψη για κάλυψη διαφορών αναγκών, ή η απ'ευθείας αγορά μετοχών από χρηματιστήριο κ.α. Φορείς μαύρου χρήματος ή ξεπλύματος χρήματος μπορεί να είναι τόσο φυσικά πρόσωπα όσο και νομικά πρόσωπα (ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου), ή ακόμα και κυβερνήσεις χωρών.

6.2 Ιστορική Αναδρομή

Το ξέπλυμα χρήματος φαίνεται ότι ξεκίνησε στις Ηνωμένες Πολιτείες κατά την εποχή της ποτοαπαγόρευσης στη δεκαετία του 1920 και μπορεί να αναχθεί στην αρχή του παράνομου εμπορίου αγαθών, κυρίως αλκοόλ. Έχουν αναπτυχθεί πολλές μέθοδοι για την απόκρυψη της προέλευσης των χρημάτων που λαμβάνονται από την παράνομη πώληση αλκοόλ. Μετά την καταδίκη του διαβόητου Αλ Καπόνε για φοροδιαφυγή το 1931, ο Mayer Lansky μετέφερε κεφάλαια από την Carpet Joint που εδρεύει στη Φλόριντα σε λογαριασμούς offshore.

Το 1934 ψηφίστηκε ο Ελβετικός Τραπεζικός Νόμος. Μάλιστα, αυτό ήταν το πρώτο νομοσχέδιο που ανέλαβε η ελβετική κυβέρνηση σε συνεργασία με τράπεζες για να θεσμοθετήσει το τραπεζικό απόρρητο. Στη συνέχεια, ο Lansky απέκτησε ελβετικές τράπεζες και μπόρεσε να διοχετεύσει τα κεφάλαια μέσω ενός πολύπλοκου συστήματος εταιρειών κέλυφος, εταιρειών χαρτοφυλακίου και υπεράκτιων τραπεζικών λογαριασμών.

Στη μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο εποχή, οι νομοθέτες αποφάσισαν ότι η δήμευση προϊόντων εγκληματικότητας ήταν επαρκής αποτρεπτικός παράγοντας για να γίνει κάποιος εγκληματίας. Για να αποφύγει τη δήμευση, το οργανωμένο έγκλημα έπρεπε να βρει τρόπους να διοχετεύσει τεράστια χρηματικά ποσά στη νόμιμη οικονομία. Στην πραγματικότητα, αυτά τα χρήματα έπρεπε να «ξεπλυθούν». Ο όρος «ξέπλυμα χρήματος» αναφέρθηκε για πρώτη φορά στο περίφημο σκάνδαλο Γουότεργκεϊτ.

Η Επιτροπή για την Προεδρική Επανεκλογή του τότε προέδρου των ΗΠΑ Ρίτσαρντ Νίξον κατεύθυνε όλα τα έσοδα της εκστρατείας του στο Μεξικό και τα «επαναπάτρισε» μέσω μιας εταιρείας στο Μαϊάμι της Φλόριντα. Η βρετανική εφημερίδα «The Guardian» αναφέρθηκε στην κίνηση με τον όρο «ξέπλυμα».

Από τότε που επινοήθηκε για πρώτη φορά ο όρος «ξέπλυμα χρήματος», οι ευκαιρίες για ξέπλυμα χρήματος έχουν αυξηθεί με την πάροδο του χρόνου. Μελέτη του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου έδειξε ότι τέτοιες ενέργειες καλύπτουν σημαντικό ποσοστό του παγκόσμιου ΑΕΠ (μεταξύ 2% και 5%). Οι κυβερνήσεις θέλουν να καταπολεμήσουν αυτό το φαινόμενο γιατί στις περισσότερες χώρες είναι είτε εγκληματικό εισόδημα είτε φοροδιαφυγή είτε αδήλωτο εισόδημα.

6.3 Στάδια Ξεπλύματος Μαύρου Χρήματος

Προκειμένου να γίνει πιο εύκολη η κατανόηση του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος, κρίθηκε απαραίτητη η δημιουργία διαφόρων μοντέλων που αποκαλύπτουν αυτή τη διαδικασία. Το μοντέλο που διαδόθηκε ευρέως και υιοθετήθηκε από τις αμερικανικές και ευρωπαϊκές θεωρίες είναι το αμερικανικό μοντέλο, το οποίο χωρίζει τα χρήματα σε τρία στάδια και περιγράφει τα στάδια που απαιτούνται για το ξέπλυμα χρήματος. Αναλυτικά τα τρία στάδια είναι:²²

Τοποθέτηση

Σε αυτό το στάδιο, μεγάλα χρηματικά ποσά από παράνομες δραστηριότητες τοποθετούνται στους νόμιμους τομείς της οικονομίας, ιδιαίτερα στο χρηματοπιστωτικό σύστημα. Τα κεφάλαια αυτά χωρίζονται σε μικρότερα ποσά και διοχετεύονται σταδιακά, είτε ως καταθέσεις σε τραπεζικούς λογαριασμούς είτε επενδύοντας στο συνολικό οικονομικό σύστημα μέσω νομικών διαδικασιών. Χρηματιστήρια, ανταλλακτήρια συναλλάγματος και ακόμη και καζίνο χρησιμοποιούνται συχνά. Αυτή η φάση περιλαμβάνει επίσης τη φυσική μεταφορά πέρα από τα σύνορα.

Στόχος είναι να μετατραπούν σε άλλου είδους περιουσιακά στοιχεία όσο το δυνατόν γρηγορότερα και να συγκεντρωθούν οι πηγές τους σε μέρη που μπορεί να κρυφτούν ή να παραμορφωθούν, ώστε να αποφευχθεί ο εντοπισμός τους από τις αρμόδιες αρχές. Μόλις αναπτυχθούν, τα προϊόντα του εγκλήματος δεν έχουν πλέον τη μορφή μετρητών.

Στρωματοποίηση/Διαστρωμάτωση

Μόλις ολοκληρωθεί η διαδικασία τοποθέτησης, οι ξέπλυμα χρήματος προσπαθούν να διανείμουν τα κεφάλαια στον τελικό προορισμό τους, δημιουργώντας πολύπλοκα στρώματα οικονομικών συναλλαγών, ενώ μειώνουν την πιθανότητα εντοπισμού της δόλιας φύσης τους. Αυτή η διαδικασία ονομάζεται διαστρωμάτωση και ουσιαστικά διαχωρίζει τα έσοδα από παράνομες πηγές μέσω πολύπλοκων χρηματοοικονομικών συναλλαγών, θολώνοντας τα όρια μεταξύ προορισμού και προέλευσης των κεφαλαίων.

Ο στόχος είναι να δημιουργηθούν πολλές συναλλαγές σε όλο τον κόσμο που θεωρούνται φυσιολογικές και, κυρίως, δεν αξίζουν τίποτα παραπάνω, κρύβοντας ίχνη, τους πραγματικούς κατόχους κεφαλαίων και παρέχοντας επιπλέον ανωνυμία.

Μετά την ολοκλήρωση των σταδίων τοποθέτησης και διαστρωμάτωσης, οι τελευταίες τεχνολογικές και πληροφοριακές εξελίξεις καθιστούν σχεδόν αδύνατο τον εντοπισμό των δόλιων εσόδων και των οδών που ακολούθησαν. Μετά την ολοκλήρωση των δύο σταδίων, ο σκοπός του ξεπλύματος χρήματος έχει ήδη επιτευχθεί. Το μειονέκτημα της κλιμακωτής διανομής είναι ότι αυτές οι συναλλαγές που γίνονται μέσω τραπεζών αρχειοθετούνται για να διατηρούνται οι λεπτομέρειες σε φυσική ή ηλεκτρονική μορφή, επιτρέποντας στις αρμόδιες αρχές να συνθέσουν το παζλ και να καθορίσουν την παράνομη φύση των κεφαλαίων. Τα μόνα εμπόδια είναι το τραπεζικό απόρρητο που καλύπτουν τις συναλλαγές, με βάση το πόσο αδύναμοι ή αυστηροί είναι οι νόμοι, και πού και πώς οι αρχές πρέπει να διεξάγουν έρευνες σχετικά με εγκλήματα νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, όπου πολλοί άνθρωποι δεν γνωρίζουν πώς να πραγματοποιήσουν.

Ενσωμάτωση/Ολοκλήρωση

Μόλις ολοκληρωθεί η διαδικασία διαστρωμάτωσης, τα κεφάλαια είναι έτοιμα να επανεισαχθούν στην οικονομία με τέτοιο τρόπο ώστε να εμφανίζονται ως προϊόντα αμιγώς οικονομικών συναλλαγών. Έτσι, το τελικό στάδιο της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες περιλαμβάνει την ενσωμάτωση των νεοεκαθαρισμένων κεφαλαίων σε νόμιμες εμπορικές δραστηριότητες και την επιβεβαίωση της πιο νόμιμης φύσης των κεφαλαίων. Προς το παρόν, οποιαδήποτε μελλοντική χρήση αυτών των χρημάτων θα μπερδέψει περαιτέρω την αρχική τους προέλευση.

²²Πρινιωτάκη, I. M., (2008). Διεθνής τρομοκρατία, Ξέπλυμα Χρήματος & OFCs, Εκδόσεις Σταμούλης

6.4 Πρακτικές Ξεπλύματος Μαύρου Χρήματος

Στην ειδική έκθεση του υπουργείου Οικονομικών έχουν καταγραφεί οι πρακτικές που επιτρέπουν στα εγκληματικά κυκλώματα να νομιμοποιούν τα έσοδα που αποκομίζουν από παράνομες δραστηριότητες. Οι κυριότερες τεχνικές που χρησιμοποιούνται διεθνώς για την νομιμοποίηση των εσόδων από τέτοιες ενέργειες είναι:

□ Η μέθοδος του μурμηγκιού(smurfing). Αυτή είναι η πιο δημοφιλής μέθοδος ξεπλύματος χρήματος όπου διαιρείτε τα χρήματά σας σε μικρότερες αξίες και πραγματοποιείτε πολλαπλές καταθέσεις σε διαφορετικούς λογαριασμούς ή αγοράζετε τραπεζογραμμάτια. Φυσικά, για να πετύχει αυτή η μέθοδος απαιτείται η συνεργασία τραπεζικών ιδρυμάτων, ενεργών και παθητικών, και συγκεκριμένα πολλών ανθρώπων για την εφαρμογή αυτής της μεθόδου.

□ Φυσική μεταφορά χρημάτων. Στόχος του εγκληματία είναι να μην αναφέρει καταθέσεις έως 10.000 \$. Έτσι, μετρητά μεταφέρονται φυσικά με σκοπό την απόκρυψή τους σε αποσκευές, βαλίτσες, εμπορεύματα, ακόμη και άλλα κοντέινερ για μεταφορά με ιδιωτικό όχημα, αεροπλάνο, πλοίο ή φορτηγό. Έχει επίσης παρατηρηθεί επανειλημμένα ότι οι ταχυδρομικές υπηρεσίες χρησιμοποιούνται επίσης για την αποστολή χρημάτων σε χώρες απρόσιτες για εγκληματικές οργανώσεις και σε χώρες που είναι φορολογικοί παράδεισοι, όπου το τραπεζικό απόρρητο, ως συνήθως, φυλάσσεται αυστηρά.

□ Αγορά πολύτιμων αντικειμένων. Αυτή η μέθοδος επιτρέπει στους εγκληματίες να μεταπωλούν ή να αγοράζουν ακριβά σπίτια, αυτοκίνητα, σκάφη, αεροπλάνα και κοσμήματα για διασκέδαση, διαπράττοντας κατά συρροή εγκλήματα για κέρδος και υλικά, μετατρέποντας έτσι τα διαθέσιμα μετρητά.

□ Πιστωτικές ή Χρεωστικές κάρτες. Ανοίγοντας λογαριασμούς και μεταφέροντας κεφάλαια σε υπεράκτια τραπεζικά κέντρα, οι τράπεζες παρέχουν στους εγκληματίες πιστωτικές και χρεωστικές κάρτες που διευκολύνουν τις συναλλαγές σε όλο τον κόσμο μέσω του Διαδικτύου.

□ Casino-Τυχερά παιχνίδια. Αυτή η τεχνική είναι η πιο δημοφιλής. Μια συγκεκριμένη μέθοδος είναι ο ενδιαφερόμενος να «ποντάρει» ένα μεγάλο ποσό στις σχετικές μάρκες, στη συνέχεια να παίζει το παιχνίδι για ένα μικρό χρονικό διάστημα και να εξαργυρώσει γρήγορα τις υπόλοιπες μάρκες για ένα κέρδος.

Τα τυχερά παιχνίδια και εκατοντάδες διαδικτυακά καζίνο έχουν δει μια ραγδαία αύξηση στους κύκλους του ξεπλύματος, ειδικά τα τελευταία χρόνια. Αυτή η τακτική σας επιτρέπει να κάνετε μεγάλες καταθέσεις κεφαλαίων από οπουδήποτε στον κόσμο ανά πάσα στιγμή, διατηρώντας παράλληλα την ανωνυμία σας μέσω χρεωστικών, πιστωτικών και προπληρωμένων καρτών. Αντίθετα, αποσύρεται από την εταιρεία στοιχημάτων, κατατίθεται στον λογαριασμό που έχει επιλέξει ο νικητής και ορισμένα κεφάλαια. παρουσιάζονται ως διαδικτυακά κέρδη.

6.5 Είδη Εταιριών για Ξέπλυμα Μαύρου Χρήματος²³

Εταιρείες βιτρίνας

Νομική οντότητα που ασκεί, ή υποτίθεται ότι ασκεί, νόμιμη δραστηριότητα. Η ιδανική μορφή τέτοιων επιχειρήσεων είναι εκείνες με υψηλή ρευστότητα και πάγιο κόστος, όπως εστιατόρια, μεσιτικά γραφεία, ταξιδιωτικά γραφεία κ.λπ. για τους σκοπούς των δραστηριοτήτων τους. Το κύριο χαρακτηριστικό τους είναι η ικανότητά τους να διοχετεύουν χρήματα στο νόμιμο χρηματοπιστωτικό σύστημα διατηρώντας παράλληλα την ανωνυμία και τη χρήση τους ως πηγή δαπανών και δικαιολογία για βιοπορισμό.

Εταιρείες φαντάσματα

Υπάρχουν μόνο κατ' όνομα και δεν έχουν μορφή σύστασης, καταχώρισης ή δημοσίευσης της εταιρικής της μορφής. Εμφανίζονται σε φορτωτικές και χρηματικές εντολές για να συγκαλύψει τον τελικό αποδέκτη παράνομων χρημάτων, τις περισσότερες φορές ως παραλήπτη ή άλλο τρίτο μέρος.

Εταιρείες “Σφραγίδα”

Αυτές οι εταιρείες δημιουργούνται πολύ εύκολα και γρήγορα. Αποτελούνται μόνο από συστατικά έγγραφα και τοπικές συνδέσεις, συνήθως διαχειρίζονται δικηγόροι και, φυσικά, έχουν μια σειρά από εταιρείες από τις οποίες τα ενδιαφερόμενα μέρη μπορούν πάντα να επιλέξουν.

Αυτό το σύνολο εταιρειών μπορεί να ειδικεύεται σε ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων, και από τη θετική πλευρά, η μυστικότητα και η ανωνυμία διανέμονται ή διασφαλίζονται μέσω αυτών των εταιρειών, οι οποίες περνούν στο νόμιμο χρηματοπιστωτικό σύστημα μέσω μιας αλυσίδας τέτοιων εταιρειών, γεγονός που καθιστά πολύ δύσκολη την επιβολή του νόμου για τον εντοπισμό περιπτώσεων ξεπλύματος βρώμικου χρήματος.

Εταιρίες “Ραφιού”

Μια εταιρεία ραφιών είναι μια εταιρεία που είναι αδρανής επειδή ιδρύθηκε στο παρελθόν. Ωστόσο, κάθε χρόνο καταβάλλουν στη χώρα δικαιοδοσίας τους τα απαραίτητα δικαιολογητικά για να εξασφαλίσουν την ύπαρξή τους. Οι εταιρείες Shell φαίνονται χρήσιμες σε όσους θέλουν να χρησιμοποιήσουν εταιρείες με «καθαρό» ιστορικό για τις παράνομες δραστηριότητές τους και οι αρμόδιες αρχές δεν τις υποπτεύονται.

Συναλλαγές στο χρηματιστήριο

Τα φυσικά πρόσωπα, οι υπεράκτιες εταιρείες και τα νομικά πρόσωπα μπορούν να χρησιμοποιηθούν για συναλλαγές σε χρηματιστήρια για να δικαιολογήσουν τα έσοδα από εγκληματικές ή παράνομες δραστηριότητες. Τα χρηματιστηριακά προϊόντα που προσελκύουν αυτούς που επιθυμούν να διοχετεύσουν παράνομα έσοδα, είναι τα εξής:

- Αγορά μετοχών εισηγμένων στο Χ.Α.
- Αγορά μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων
- Τοποθετήσεις σε repos
- Αγορά ομολόγων
- Συμμετοχή σε δημόσιες εγγραφές εταιρειών που πρόκειται να εισαγάγουν τις μετοχές τους στο Χ.Α.
- Αγορά χρηματιστηριακών παράγωγων προϊόντων

²³el.wikipedia.org/, Τραγάκης, Γ., (1996). Οργανωμένο έγκλημα και ξέπλυμα βρώμικου χρήματος

6.6 Τριγωνικές Συναλλαγές

Τριγωνική συναλλαγή είναι η διαδικασία με την οποία πολυεθνικές εταιρείες ή οντότητες αγοράζουν και πωλούν προϊόντα και παρέχουν υπηρεσίες μεταξύ τους για να απαλλάξουν τη φορολογική τους υποχρέωση μέσω της τιμολόγησης μεταβίβασης.

Ο όρος "τριγωνική συναλλαγή" χρησιμοποιείται για να περιγράψει μια αλυσίδα εφοδιασμού που περιλαμβάνει τρία μέρη, όπου τα αγαθά μεταβιβάζονται απευθείας από το πρώτο μέρος της αλυσίδας στο τελευταίο μέρος, αντί να μεταφέρονται από το ένα μέρος στο άλλο. Για να θεωρηθεί μια συναλλαγή τριγωνική, πρέπει και τα τρία μέρη να είναι πρόσωπα εγγεγραμμένα στα μητρώα ΦΠΑ σε τρία Κράτη Μέλη.

Η τριγωνική συναλλαγή δεν είναι παράνομη ως πράξη, αλλά καθίσταται παράνομη όταν χρησιμοποιείται για κρυφούς σκοπούς όπως φοροαποφυγή και απόκρυψη φορολογητέου εισοδήματος σε ενδοεταιρικές συναλλαγές. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα ελάχιστες ή καθόλου πληρωμές εταιρικού φόρου, ειδικά όταν εμπλέκονται θυγατρικές που εδρεύουν σε φορολογικό παράδεισο. Ουσιαστικά πρόκειται για μια γενικευμένη χρηματοοικονομική διαδικασία του εξωτερικού εμπορίου κατά την οποία επιτυγχάνεται φοροαποφυγή.

Εάν μια εταιρεία έχει θυγατρικές σε χώρες με διαφορετικούς φορολογικούς συντελεστές, μπορεί να χειραγωγήσει τις τιμές μεταβίβασης με τέτοιο τρόπο ώστε να καθορίζει τεχνητά το επίπεδο κέρδους κάθε θυγατρικής. Σε τέτοιες περιπτώσεις, η μητρική εταιρεία αναγνωρίζει το μεγαλύτερο μέρος του φορολογητέου εισοδήματος σε χώρες με χαμηλότερους εταιρικούς φόρους εισοδήματος.

Πολλές χώρες προσπαθούν να επιβάλουν κυρώσεις σε αυτές τις εταιρείες. Εάν πιστεύετε ότι οι πολυεθνικές εταιρείες μέσω του τριγωνικού εμπορίου κλέβουν τα κρατικά έσοδα από τη φορολόγηση των κερδών τους. Έτσι, οι φορολογικές αρχές δίνουν προσοχή και στη διεκπεραίωση των τριγωνικών συναλλαγών, συμπεριλαμβανομένων των άυλων περιουσιακών στοιχείων, όπως διπλώματα ευρεσιτεχνίας και εμπορικά σήματα, καθώς είναι πολύ εύκολο να μεταβιβαστούν σε υπεράκτιες θυγατρικές.

Για να είναι μια πράξη πώλησης ή αγοράς ενδοκοινοτική συναλλαγή, απαιτείται φυσική μεταφορά (αποστολή ή μεταφορά αγαθών) από ένα κράτος μέλος σε άλλο, ο πωλητής ή ο αγοραστής φορολογείται, δεν πρέπει να απαλλάσσεται από φόρο για δευτερεύοντες λόγους. Το ποσό των εσόδων από ειδικούς φόρους κατανάλωσης, η αγορά αγαθών γίνεται στο πλαίσιο των οικονομικών δραστηριοτήτων τόσο των πωλητών όσο και των αγοραστών.

Ο γενικός κανόνας ΦΠΑ για τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές είναι η φορολόγηση των ενδοκοινοτικών παραδόσεων στη χώρα άφιξης των αγαθών, ο οποίος υποχρεώνει την οντότητα να πληρώνει φόρο για τις ενδοκοινοτικές αγορές. Όπως προαναφέρθηκε, απαιτείται φυσική μεταφορά (αποστολή ή μεταφορά αγαθών) από ένα κράτος μέλος σε άλλο προκειμένου η πράξη πώλησης να είναι ενδοκοινοτική συναλλαγή.

Η εφαρμογή των παραπάνω κανόνων εφαρμόζεται σε περιπτώσεις όπου τιμολογήσεις υποβάλλονται διαδοχικά μεταξύ οντοτήτων σε διαφορετικά κράτη μέλη και τα αγαθά μεταφέρονται απευθείας από την πρώτη οντότητα σε τρίτη οντότητα κατόπιν αιτήματος της δεύτερης οντότητας (τριγωνική συναλλαγή). Μια τριμερής συμφωνία είναι μια συμφωνία που περιλαμβάνει τρεις φορολογούμενους με μία φυσική διακίνηση αγαθών αλλά δύο τιμολογήσεις. Για την αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων, παρέχονται απλοποιημένοι, ειδικοί τρόποι επεξεργασίας αυτών των συναλλαγών σε επίπεδο κοινότητας για τη διευκόλυνση της υλοποίησής τους. Το απλοποιημένο αυτό καθεστώς προϋποθέτει τα εξής:

- Να πρόκειται για τριγωνική συναλλαγή.
- Οι πράξεις να γίνονται σε κράτη - μέλη και τα αγαθά να βρίσκονται εντός της Κοινότητας.
- Οι τρεις υποκείμενοι να έχουν ΑΦΜ-ΦΠΑ σε διαφορετικά κράτη - μέλη, ανεξάρτητα εάν αφορούν σε επιχειρήσεις τρίτων χωρών. Έτσι, τρεις οντότητες από τρίτες χώρες ενδέχεται να εμπλέκονται σε μια συναλλαγή, αλλά διαθέτουν αριθμούς φορολογικού μητρώου ή ορισμένους φορολογικούς αντιπροσώπους σε τρία διαφορετικά κράτη μέλη.

Εάν η τριγωνική συναλλαγή είναι μη ενδοκοινοτική (π.χ. ο ένας από τους τρεις έχει εγκατάσταση σε Τρίτη χώρα και δεν κατέχει ΑΦΜ-ΦΠΑ σε κράτος - μέλος) δεν ισχύει το απλοποιημένο καθεστώς που παρατίθεται παρακάτω.

Παράδειγμα²⁴

Ο Β ο οποίος διαθέτει ΑΦΜ-ΦΠΑ στην Ελλάδα αγοράζει από τον Α που διαθέτει ΑΦΜ-ΦΠΑ στη Γερμανία εμπορεύματα, τα οποία στη συνέχεια πουλάει στον Γ που διαθέτει ΑΦΜ-ΦΠΑ στη Γαλλία και δίνει εντολή στον Α να τα αποστείλει απευθείας στον Γ.

Για την απλοποίηση του συστήματος, έχει προβλεφθεί σε κοινοτικό επίπεδο ο ακόλουθος ειδικός τρόπος αντιμετώπισης των συναλλαγών αυτών με στόχο την διευκόλυνση της πραγματοποίησής τους.

Ένας Έλληνας στη Γαλλία δεν υποχρεούται να πληρώσει φόρους και οι εξαγορές που κάνει στη χώρα αυτή αγνοούνται. Επομένως, οι Έλληνες δεν χρειάζεται να εγκατασταθούν ή να λάβουν γαλλικό ΦΠΑ-ΦΠΑ για να κάνουν ενδοκοινοτικές αγορές στη Γαλλία.

Ο Γερμανός Α πραγματοποιεί ενδοκοινοτική παράδοση προς τον Έλληνα Β στην Ελλάδα, την οποία περιλαμβάνει στον ανακεφαλαιωτικό πίνακα ενδοκοινοτικών παραδόσεων προς την Ελλάδα παρόλο που δεν του στέλνει τα εμπορεύματα.

Ο Έλληνας Β πραγματοποιεί ενδοκοινοτική απόκτηση από τη Γερμανία συμπληρώνοντας ανακεφαλαιωτικό πίνακα ενδοκοινοτικών αποκτήσεων (Φ5) και συγκεκριμένα τη στήλη 6 (Φορολογητέα αξία αποκτήσεων από άλλα κράτη – μέλη που προορίζονται για παράδοση σε άλλο κράτος – μέλος, τριγωνικές συναλλαγές).

Για την ενδοκοινοτική αυτή απόκτηση δεν γίνεται χρεοπίστωση ΦΠΑ γιατί ο φορολογητέος τόπος δεν είναι η Ελλάδα. Συνεπώς, δεν καταχωρεί τη συναλλαγή αυτή στη δήλωση ΦΠΑ για το διάστημα αυτό. Αξίζει να σημειωθεί ότι μόνο οι δηλώσεις ΦΠΑ που διακόπηκαν το 2014 κατέγραψαν μη φορολογικές εκπιπτόμενες εισροές. Επίσης δεν υποβάλλει στατιστική δήλωση INTRA-STAT γιατί τα εμπορεύματα δεν έφτασαν στην Ελλάδα. Επίσης πραγματοποιεί ενδοκοινοτικές παραδόσεις σε Γαλλική Γ Γαλλίας. Περιλαμβάνεται στον συγκεντρωτικό πίνακα ενδοκοινοτικών παραδόσεων στη Γαλλία (Φ4) συμπληρώνοντας τη στήλη «Οιονεί ενδοκοινοτικές παραδόσεις» (τριγωνική συναλλαγή).

Ο Γάλλος Γ είναι υπόχρεος να καταβάλλει (με τη μέθοδο της χρεοπίστωσης) το φόρο που αναλογεί στην παράδοση αυτή που πραγματοποιεί ο Έλληνας Β προς αυτόν και περιλαμβάνει την αγορά αυτή στον ανακεφαλαιωτικό πίνακα ενδοκοινοτικών αποκτήσεων.

Τη στατιστική δήλωση INTRASTAT συμπληρώνουν μόνο ο Γερμανός και ο Γάλλος.

Με τον τρόπο αυτό μειώνεται η γραφειοκρατία των τριών υποκειμένων στο φόρο και ενημερώνονται πλήρη τα τρία κράτη και ιδιαίτερα η Ελλάδα που είναι και ο τελικός φορολογούμενος της ενδοκοινοτικής απόκτησης.

Εάν δεν ίσχυε το απλοποιημένο σύστημα, η συναλλαγή θα πραγματοποιούταν με έναν από τους ακόλουθους τρόπους:²⁵

α. Ο Γερμανός θα έστελνε τα εμπορεύματα στον Έλληνα και στη συνέχεια ο Έλληνας θα τα έστελνε στη Γαλλία με συνέπεια την επιβάρυνση μεταφορικού κόστους.

β. Ο Έλληνας θα έπρεπε να αποκτήσει γαλλικό ΑΦΜ-ΦΠΑ προκειμένου να πραγματοποιήσει μια ενδοκοινοτική απόκτηση στη Γαλλία και στη συνέχεια μια παράδοση εντός της Γαλλίας προς το Γάλλο. Και αυτή η περίπτωση δημιουργεί προβλήματα διότι εάν ο Έλληνας έχει πελάτες σε όλη την Ευρώπη θα πρέπει να λάβει ΑΦΜ-ΦΠΑ σε κάθε κράτος μέλος.

6.7 Παράδειγμα Τριγωνικής Συναλλαγής²⁶

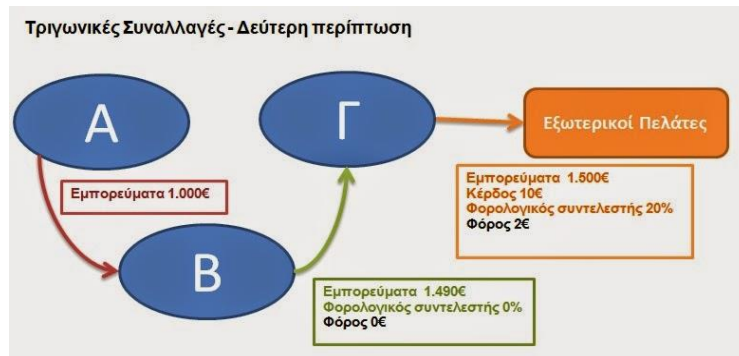
Η εταιρία (Α) πουλάει στη (Β) εμπορεύματα αξίας 1.000€ και η (Β) μεταπωλεί στη (Γ) στην τιμή των 1.490€.

Η (Γ) έχοντας αγοράσει τα εμπορεύματα 1.490€, τα μεταπωλεί και πάλι σε εξωτερικούς πελάτες στην τιμή των 1.500€.

Το κέρδος της (Γ) αυτή τη φορά είναι 10€, άρα με τον ίδιο φορολογικό συντελεστή 20%, η φορολογική υποχρέωση είναι 2€.

²⁴ <https://logecon.gr/>

²⁵ <https://www.taxheaven.gr/>

Τριγωνική συναλλαγή - Με ενδιάμεσο σε έδρα φορολογικό

Αν η επιχειρηματική μονάδα (B) έχει έδρα σε χώρα με πολύ μικρό φορολογικό συντελεστή ή ακόμα και μηδενικό (φορολογικοί παράδεισοι), η μητρική εταιρεία θα πληρώσει 98€ λιγότερα σε σχέση με την πρώτη περίπτωση.

Επιπλέον, εφόσον και οι τρεις επιχειρηματικές μονάδες ανήκουν στην ίδια πολυεθνική, θα μπορούσε να θεωρήσει την τιμή μεταβίβασης των εμπορευμάτων μεταξύ (A) και (B) μικρότερη από 1.000€, πχ 50€, κι έτσι να πληρώσει ακόμα λιγότερους φόρους για τη συναλλαγή μεταξύ (A) και (B).

²⁶ <https://www.bankingnews.gr/>

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στις μέρες μας, οι υπεράκτιες εταιρείες και οι φορολογικοί παράδεισοι εξακολουθούν να βρίσκονται στην πρώτη γραμμή της παγκόσμιας οικονομίας, προσφέροντας τρία βασικά στοιχεία: εξοικονόμηση, ταχύτητα και ιδιωτικότητα. Μια υπεράκτια εταιρεία μπορεί να συσταθεί γρήγορα και συνεχίζει να ευδοκimei με σχετικά χαμηλό κόστος εγκατάστασης και συντήρησης, προσφέροντας στους ιδιοκτήτες σημαντικά οφέλη για την αποφυγή φόρων, τη διατήρηση της ιδιωτικής ζωής και την προστασία των περιουσιακών τους στοιχείων.

Οι υπεράκτιες εταιρείες ήταν μια βρετανική εφεύρεση και χρησιμοποιήθηκαν ευρέως σε πολλές χώρες που επιθυμούσαν ταχεία οικονομική ανάπτυξη. Οι περισσότερες από τις χώρες που έχουν φορολογικά καθεστώτα ευνοϊκά για την ανάπτυξη υπεράκτιων εταιρειών θεωρούνται φορολογικοί παράδεισοι από τον ΟΟΣΑ και αναφέρονται ως μη συνεργαζόμενες χώρες. Η γενική άποψη είναι ότι αυτές οι εταιρείες χρησιμοποιούνται για τη διαχείριση εσόδων που βασίζονται σε παράνομες δραστηριότητες. Τα τελευταία χρόνια, η παγκόσμια κοινότητα προσπάθησε να αλλάξει την έννοια των φορολογικών παραδείσων και των υπεράκτιων εταιρειών από συνώνυμη με την παράνομη οικονομική δραστηριότητα σε λύσεις που οδηγούν σε νόμιμη φοροδιαφυγή. Ταλαντούχα στελέχη φορολογικού σχεδιασμού θέλουν να μειώσουν την εταιρική φορολογική υποχρέωση στο πλαίσιο της νομιμότητας και να επωφεληθούν από ορισμένα από τα οφέλη που προσφέρουν πολλά κράτη που δέχονται υπεράκτιες δραστηριότητες.

Περισσότερα από 6 τρισεκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ, σύμφωνα με μελέτη που δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα «The Guardian». Οι επενδύσεις σε υπεράκτια χρηματοπιστωτικά κέντρα υπερβαίνουν το ακαθάριστο εθνικό προϊόν κάθε χώρας εκτός από τις Ηνωμένες Πολιτείες. Και σύμφωνα με έρευνα της βρετανικής μη κυβερνητικής οργάνωσης Oxfam, οι 20 μεγαλύτερες τράπεζες της Ευρώπης έχουν δηλώσει το ένα τέταρτο των κερδών τους σε φορολογικούς παραδείσους, με το Λουξεμβούργο, το Χονγκ Κονγκ και την Ιρλανδία να προτιμώνται.

Είναι σαφές ότι το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος μέσω παράνομων οικονομικών δραστηριοτήτων είναι ένα παθολογικό φαινόμενο της εποχής μας και αυξάνεται ραγδαία. Επίσης, άτομα με καλή φήμη εμπλέκονται συχνά σε κύκλους νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και είναι πάνω από όλα καχύποπτα. Αυτό έχει κλονίσει την εμπιστοσύνη του κοινού στις αξίες και τις αρχές που διέπουν όλες τις κοινωνίες.

Και ενώ το ξέπλυμα χρήματος δεν είναι πρόσφατο φαινόμενο, υπάρχει εδώ και δεκαετίες, διαβρώνοντας τα οικονομικά και κοινωνικά ερείσματα ορισμένων χωρών. Η υπόθεση των Panama Papers είναι ένα κλασικό παράδειγμα που αναδεικνύει το μέγεθος του προβλήματος, με βάση την κακή διαχείριση των φορολογικών παραδείσων και την ευελιξία του τραπεζικού συστήματος.

Το φαινόμενο των offshore ή offshore εταιρειών έχει αναπτυχθεί στην Ελλάδα τα τελευταία 15 χρόνια. Σύμφωνα με τον Ν. 3091/2002 (άρθρα 5, 7), ελληνική offshore είναι η εταιρεία που έχει την έδρα της στο εξωτερικό, ασκεί τις δραστηριότητές της αποκλειστικά στο εξωτερικό σύμφωνα με τη νομοθεσία της και χαίρει ιδιαίτερα ευνοϊκής φορολογικής μεταχείρισης. Αυτό θεωρήθηκε ως η πρώτη ουσιαστική νομοθετική θέση που κρίνεται πλέον αναγκαία, καθώς το φαινόμενο της ραγδαίας επέκτασης ξένων εταιρειών (ελληνικών επιχειρηματικών συμφερόντων) πήρε εξωπραγματική διάσταση στη χώρα μας. Το 2014 άρχισαν να καταχωρούνται δύο λίστες με παγκόσμιους φορολογικούς παραδείσους μετά από αποφάσεις του τότε υπουργού Οικονομικών Γιάννη Στουρνάρα και του αναπληρωτή υπουργού Οικονομικών Γιώργου Μαυραγάνη. Η πρώτη λίστα περιλαμβάνει χώρες που δεν συνεργάζονται με τις ελληνικές φορολογικές αρχές και περιλαμβάνει 31 χώρες. Η δεύτερη λίστα περιλαμβάνει 33 χώρες των οποίων ο εταιρικός φορολογικός συντελεστής είναι 50% ή λιγότερος του φορολογικού συντελεστή που ισχύει στη χώρα μας. Επίσης, σύμφωνα με έρευνα της Διεθνούς Ερευνητικής Κοινοπραξίας Δημοσιογράφων, από 107 offshore εταιρείες που ανήκουν σε Έλληνες ιδιώτες και εδρεύουν στις Βρετανικές Παρθένους Νήσους, καμία δεν είναι εγγεγραμμένη στις ελληνικές φορολογικές αρχές όπως ορίζει ο νόμος. Οι υπόλοιπες 103 εταιρείες δεν έχουν εγγραφές ή αρχεία. Μετά από αυτή την έρευνα, το ελληνικό Υπουργείο Οικονομικών δεσμεύτηκε να εξετάσει τα δεδομένα και να συγκεντρώσει τα απαραίτητα στοιχεία για την παρανομία αυτών των εταιρειών. Ωστόσο, με τους ελληνικούς νόμους και τα φορολογικά συστήματα να αλλάζουν συνεχώς, αυτές οι εταιρείες καταφέρνουν να «ξεφύγουν» εκμεταλλευόμενοι τα κενά του νόμου.

Σήμερα, τα μέτρα που λαμβάνονται από τις χώρες δείχνουν βελτίωση της κατάστασης, αλλά το πρόβλημα δεν έχει λυθεί. Η ελαχιστοποίηση του ξεπλύματος χρήματος απαιτεί από τις χώρες να συνεργάζονται σε δικαστικό, εισαγγελικό και νομοθετικό επίπεδο, καθώς το πρόβλημα είναι παγκόσμιο. Η ενίσχυση των ελέγχων, η αυστηρότητα στην εφαρμογή τους, η κρατική συνεργασία, η ανταλλαγή πληροφοριών και η δημιουργία φορολογικής ηθικής και συνείδησης είναι μερικοί από τους βασικούς παράγοντες για τη σταδιακή εξάλειψη της ίδρυσης εταιρειών με δόλιους σκοπούς.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Δουβής Π.(2008) , offshore δραστηριότητες, Αθήνα : Pressline

Παμπούκης Χ.(2010)Δίκαιο Διεθνών Συναλλαγών Αθήνα : Νομική Βιβλιοθήκη

Αντωνόπουλος Δ. και Κατούδης Η. (2004) Ερμηνεία φορολογίας εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων Αθήνα: Ιδιωτική έκδοση

Στεφάνου Κ. και Ασημακοπούλου Ε.(2006) Η φορολογία των εταιριών στο νέο διεθνές και ευρωπαϊκό περιβάλλον Αθήνα: Εκδόσεις Σακκούλα

Τραγάκης Γ. (1996), «Οργανωμένο Έγκλημα Και ξέπλυμα Βρώμικου Χρήματος», Νομική Βιβλιοθήκη Χάρης Καρατζάς

Λεοντάρης Μ. (2004), «Έννοια Της Εξωχώριας Εταιρίας», «Γενικό Λογιστικό Σχέδιο», Εκδόσεις Πάμισος, Αθήνα

Μελάς Δ. (2008), Διδακτορική Διατριβή: «Η τοποθέτηση Ελληνικών Κεφαλαίων Σε Υπεράκτιες Δραστηριότητες», Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Μελάς Δ. (2010), «Διεθνής Φορολογικός Σχεδιασμός Και Υπεράκτιες Επιχειρήσεις»

Μπεζαντάκος Αν. (2014), «Offshore εταιρίες , Νομικές οντότητες και σχηματικά παραδείγματα απεικόνισης των δραστηριοτήτων τους στην Ελληνική οικονομία»

Παμπούκης Χ. (2001), Οι υπεράκτιες (offshore) εταιρίες στο Ελληνικό ιδιωτικό διεθνές δίκαιο

Δουβής Π. (2008), «Offshore Δραστηριότητες», Εκδόσεις Press Line, Αθήνα

Δουβής Π. (2003), «Offshore Δραστηριότητες», Εκδόσεις Press Line, Αθήνα

Hampton M. and Christensen J. (1998), “The Capture of the State in Jersey's Offshore Finance Centre”

Hampton M. (1996), “Where currents meet: the offshore interface between corruption, offshore finance centers and economic development”

Hampton M. and Christensen J. (2003), “Exploring the Relationship between Tourism and Offshore Finance in Small Island Economies”

- www.euretirio.com
- www.newworldencyclopedia.org
- www.naftemporiki.gr
- www.capital.gr
- www.newsbomb.gr
- www.bankofgreece.gr
- www.e-offshore.net
- www.go-offshore.com
- www.nba.gr
- www.offshoregreece.eu
- www.analyst.gr
- www.sfm-offshore.com
- <http://www.fortunegreece.com>
- www.euretirio.com
- www.cnn.gr
- www.real.gr
- www.epixeirisi.gr
- www.taxheaven.gr
- <http://www.bankingnews.gr>
- <http://www.efsyn.gr>
- www.analyst.gr
- www.in.gr
- <http://www.efsyn.gr>
- <http://www.inefan.g>
- <https://blackplatinumgold.com/>

